

ในความระลึกถึง

วิทยานิพนธ์
ของ
คมกฤษ ไวยธนท์

พหุ บัณฑิต สีเว

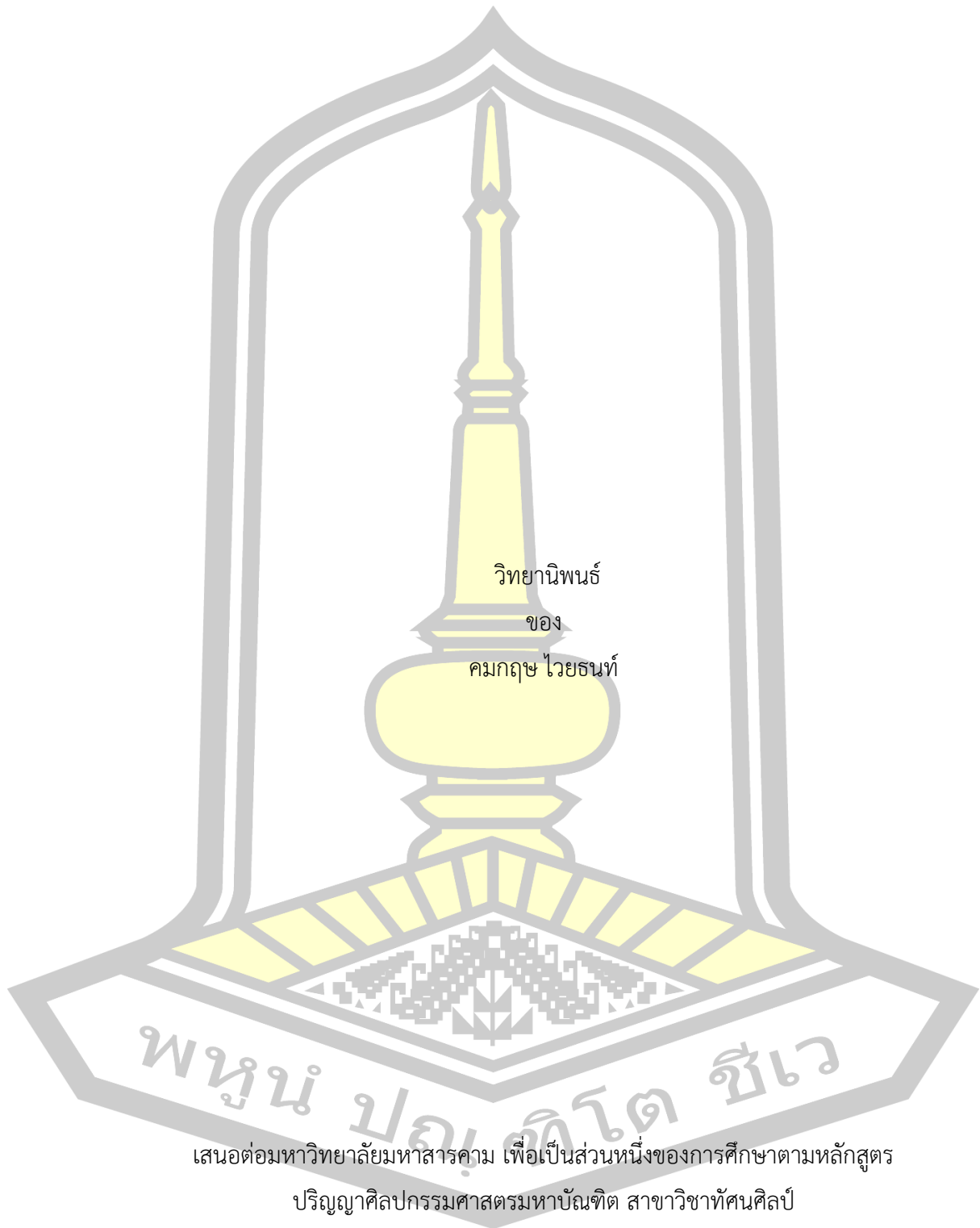
เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์

พฤษภาคม 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ในความระลึกถึง

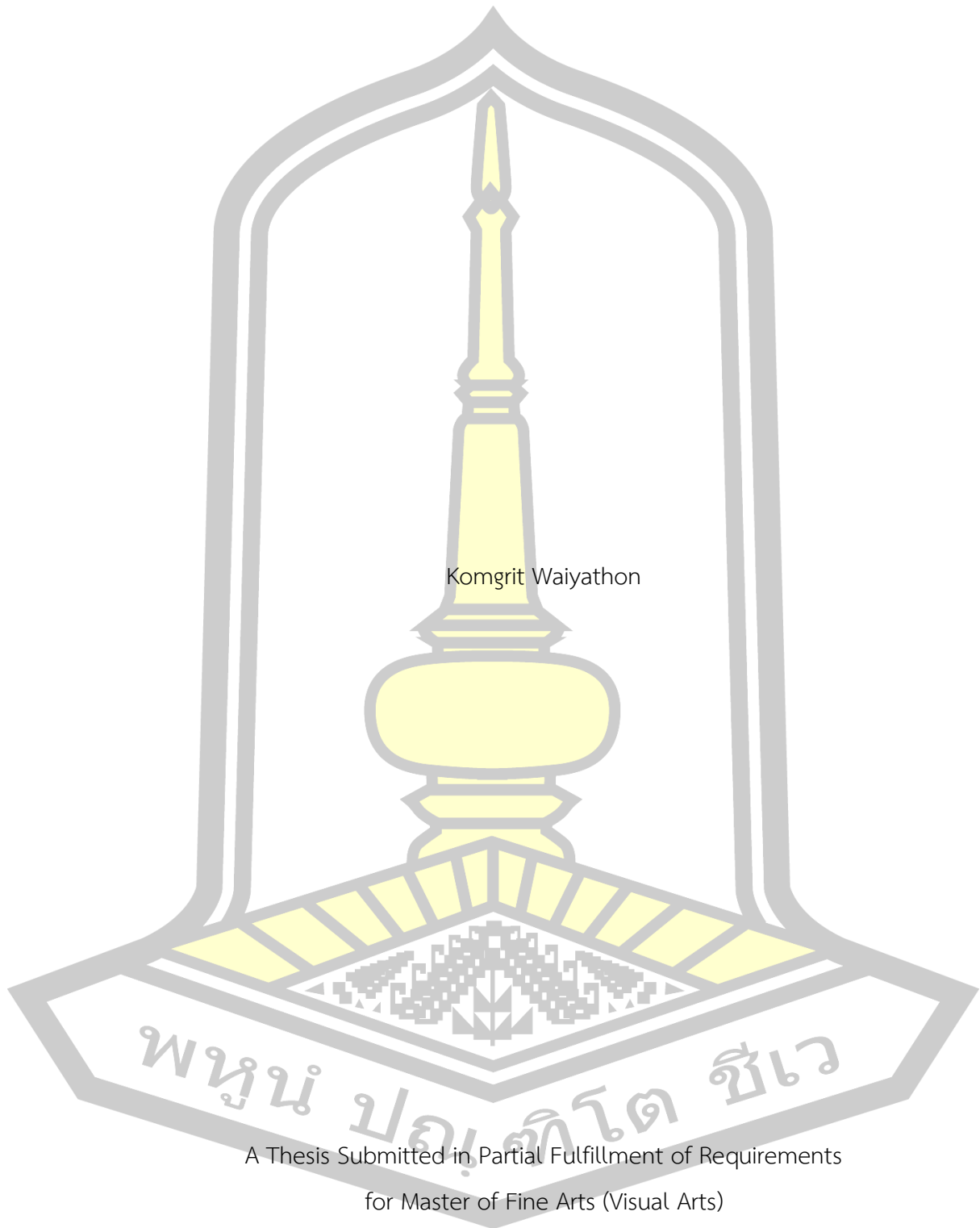
เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์

พฤษภาคม 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Remembrance

Komgrit Waiyathon

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Fine Arts (Visual Arts)

May 2025

Copyright of Maharakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนายคมกฤษ ไวยชนท์ แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร. สุชาติ สุขนา)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผศ. ดร. อุดลย์ บุญฉ่ำ)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(ผศ. ดร. กนกวรรณ นิธิรัฐพัฒน์)

กรรมการ

(ศ. สุธี คุณาวิชยานนท์)

กรรมการ

(ศ. พงศ์เดช ไชยคุตร)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

(ผศ. ดร. พิระ พันลูกท้าว)

(ผศ. ดร. พลเดช เขาวรัตน์)

คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์และวัฒนธรรม

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ศาสตร์

ชื่อเรื่อง	ในความระลึกถึง		
ผู้วิจัย	คมกฤษ ไวยธนทร์		
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อุดลย์ บุญฉ่ำ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กนกวรรณ นิธิรัฐพัฒน์		
ปริญญา	ศิลปกรรมศาสตรมหา	สาขาวิชา	ทัศนศิลป์
	บัณฑิต		
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2568

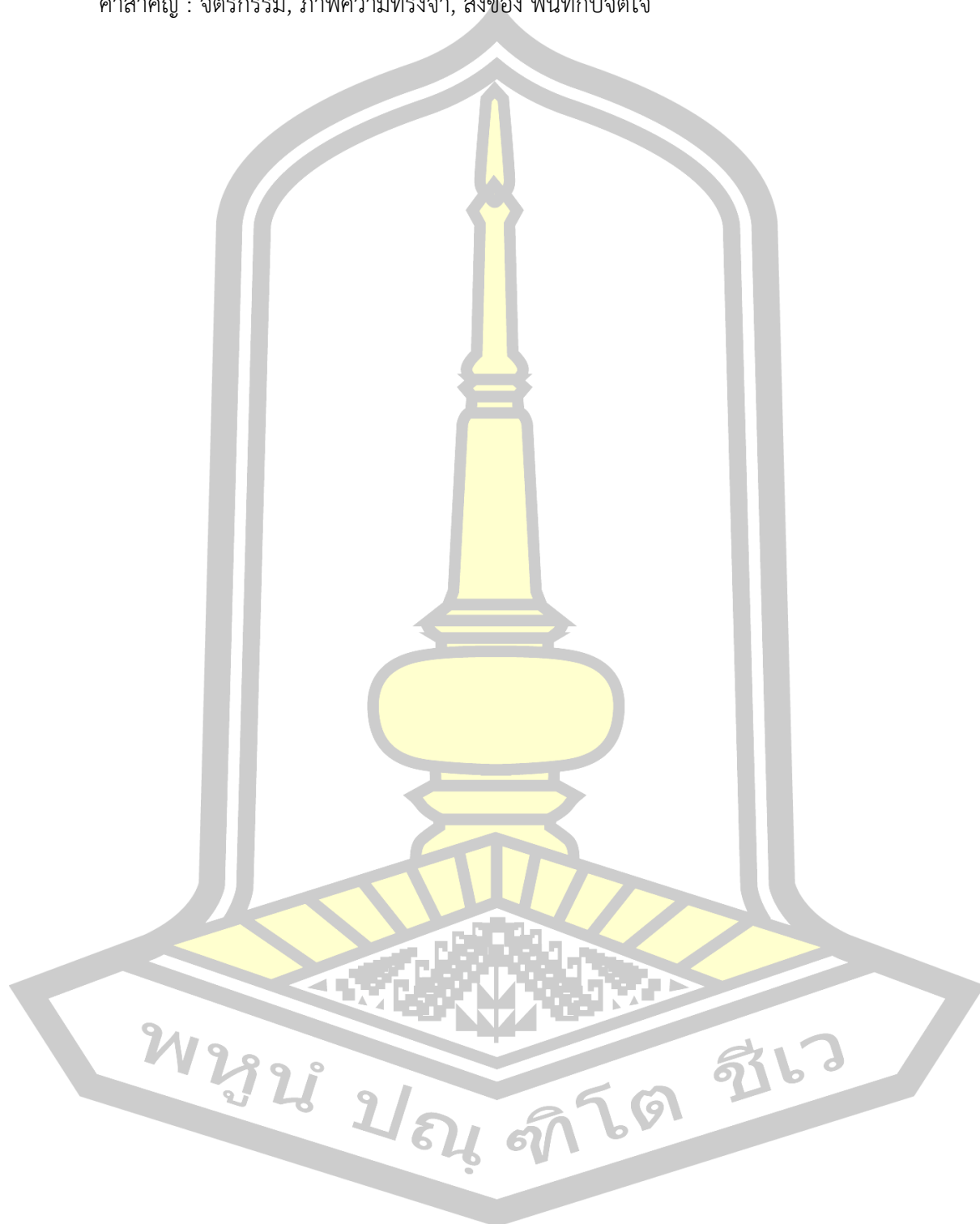
บทคัดย่อ

การสร้างสรรค์จิตรกรรม เรื่อง ในความระลึกถึง มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความหมายคุณค่า ความสำคัญ ปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์กับสิ่งของและพื้นที่ 2) เพื่อสร้างสรรค์จิตรกรรมที่สื่อถึงภาพจำสิ่งของในวิถีชีวิตที่มีความผูกพัน ใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลภาคเอกสารและภาคสนาม โดยสังเกต นำข้อมูลมาวิเคราะห์ ตีความสู่การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมแบบเหมือนจริง นำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ พร้อมผลงานจิตรกรรม

ผลการสร้างสรรค์พบว่า คุณค่าของสิ่งของเครื่องใช้มีความเกี่ยวเนื่องกับความสำคัญของสิ่งนั้นกับประสบการณ์ชีวิตในแต่ละช่วงเวลาเป็นภาพความทรงจำที่ดั่งาม อบอุ่น ที่เชื่อมโยงระหว่างผู้สร้างสรรค์ครอบครั้ว กิจกรรมและสถานที่ ผลงานจิตรกรรมทั้ง 4 ชิ้น เป็นภาพแทนความทรงจำที่งดงาม ความมีชีวิตของวัตถุบรรยากาศที่เชื่อมโยงภาพประสบการณ์จากอดีตสู่ปัจจุบัน การเก็บรักษาสิ่งของที่มีคุณค่าทางจิตใจ ผลงานจิตรกรรมแบบเหมือนจริงได้นำเสนอภาพจำที่เป็นนามธรรมให้ปรากฏเป็นรูปธรรมที่ประสานสัมพันธ์ระหว่าง สิ่งของ เวลา สถานที่ และความรู้สึกของผู้สร้างสรรค์สู่ผู้ชม

ผลลัพธ์แห่งการสร้างสรรค์ ผลงานทั้ง 4 ชิ้น สร้างสรรค์อย่างเป็นระบบจากฐานคิดความรู้และความเชื่อที่ว่า ศิลปะคือการแสดงออกในการนำเสนอผลงานจิตรกรรม เพื่อเป็นไปสู่การรับรู้ของผู้ชมอย่างตรงไปตรงมา ด้วยภาษาของรูปทรง สี น้ำหนัก และการจัดองค์ประกอบศิลป์ ทำให้การสื่อความหมายความรู้สึก ให้รับรู้ถึงคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ กับประสบการณ์ในแต่ละช่วงเวลา สภาพแวดล้อม สถานที่ ในความทรงจำของผู้สร้างสรรค์

คำสำคัญ : จิตรกรรม, ภาพความทรงจำ, สิ่งของ พื้นที่กับจิตใจ

TITLE	Remembrance		
AUTHOR	Komgrit Waiyathon		
ADVISORS	Assistant Professor Adool Booncham , Ph.D. Assistant Professor Kanokwan Nithirattapat , Ph.D.		
DEGREE	Master of Fine Arts	MAJOR	Visual Arts
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2025

ABSTRACT

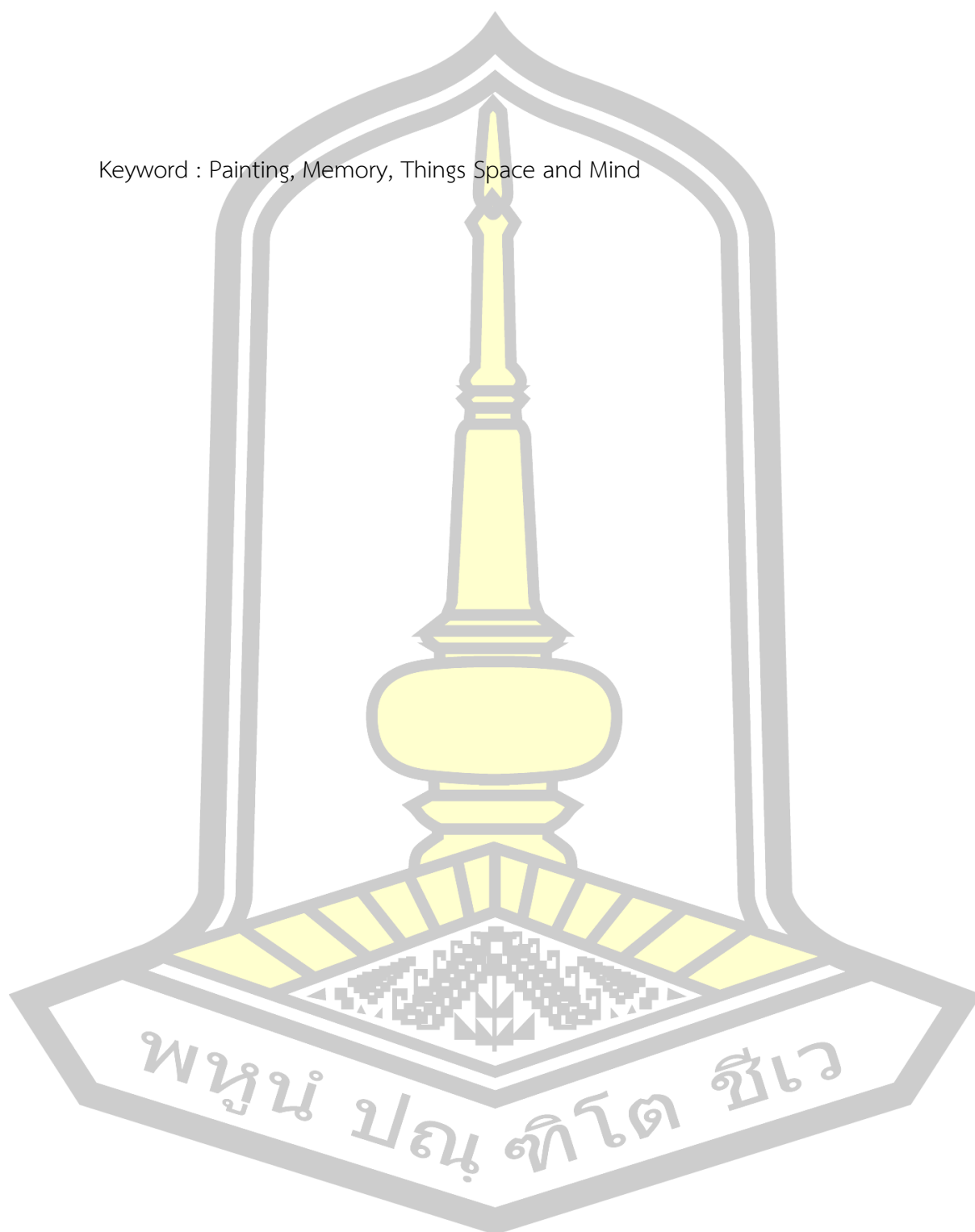
The creation of the painting " Remembrance " has the following objectives 1) to study the meaning, value, importance, and interactions of humans with things and space 2) to create a painting that conveys memories of things in life to which they are connected. Data collection methods are used: documents and fieldwork, observation, analysis, and interpretation of the data to create realistic paintings. Research results are presented in a descriptive and analytical manner along with the painting.

The results of the creation found that the value of the object is related to its importance to life experiences at each time. It is a beautiful, warm memory that connects the creator, family, activities and places. The four paintings represent beautiful memories, the life of objects and the atmosphere that connects experiences from the past to the present. The preservation of things with emotional value. The realistic paintings present abstract memories in a tangible form that connects objects, time, place and the feelings of the creator to the viewer.

The results of the creation of the four works are systematically created from the foundation of knowledge and belief that art is an expression in the presentation of paintings to reach the viewer's perception directly through the language of shape, color, weight and artistic composition, making the meaning and feeling known, giving an awareness of the value of different things and experiences in

each period, environment and place in the creator's memory.

Keyword : Painting, Memory, Things Space and Mind

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.อดุลย์ บุญฉ่ำ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.กนกวรรณ นิธิรัฐพัฒนา ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม โดยมีคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.สุชาติ สุขนา ประธานกรรมการสอบ ศาสตราจารย์ พงศ์เดช ไชยคุตร กรรมการสอบ และศาสตราจารย์ สุธิ คุณาวิชยานนท์ กรรมการสอบ

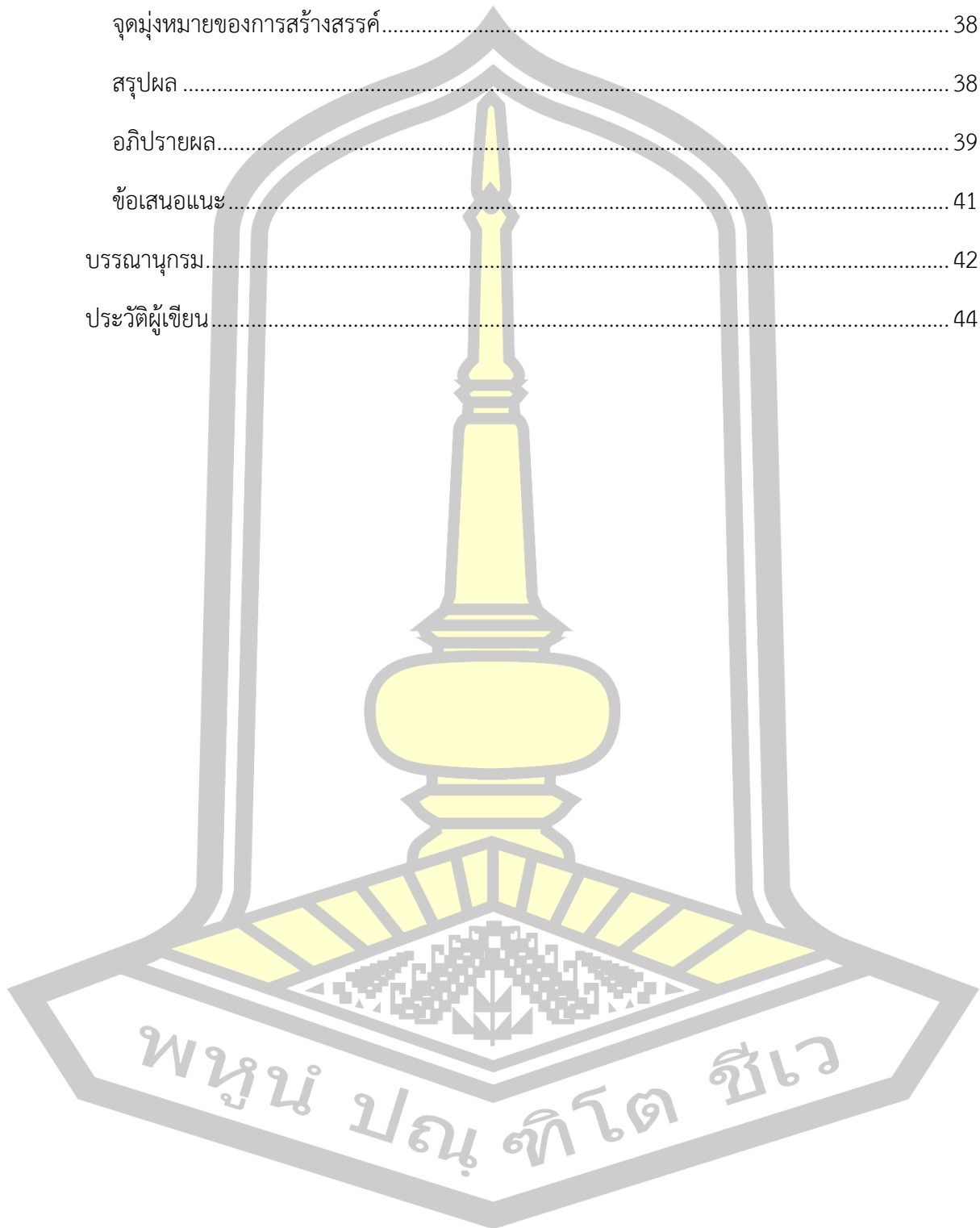
คมกฤษ ไวยธนท์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
จุดมุ่งหมายของการสร้างสรรค์.....	3
ขอบเขตของการสร้างสรรค์.....	3
กรอบแนวคิดการสร้างสรรค์ผลงาน (Conceptual Framework).....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
บทที่ 2 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์.....	5
ข้อมูล/อิทธิพลที่เกี่ยวข้อง (Data Related Influence).....	5
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	8
งานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้อง.....	12
บทที่ 3 วิธีดำเนินการสร้างสรรค์.....	6
การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล.....	6
กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน.....	17
บทที่ 4 ผลงานสร้างสรรค์.....	21
ผลงานสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์.....	21
ผลงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์.....	25

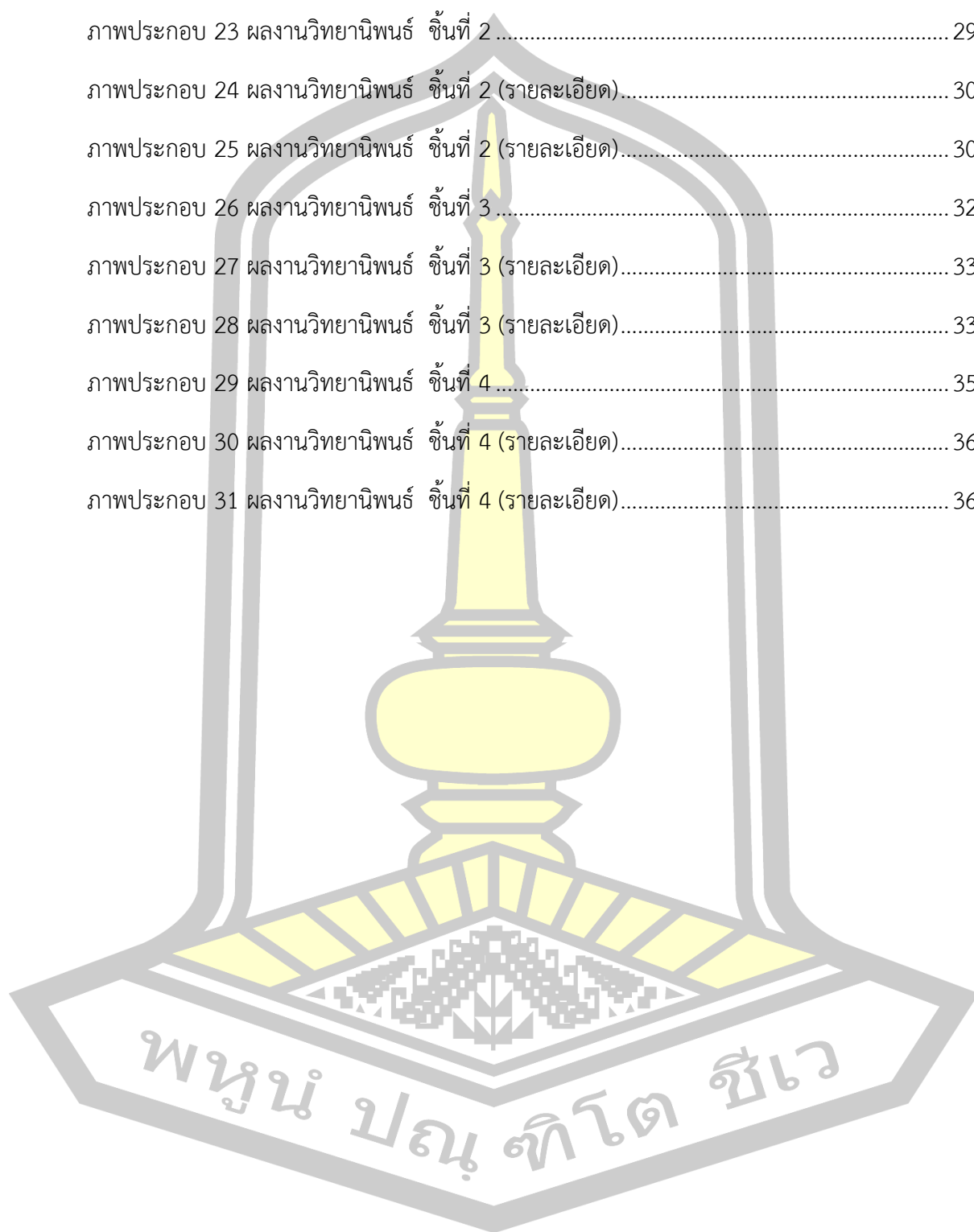
บทที่ 5 สรุปลผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	38
จุดมุ่งหมายของการสร้างสรรค์.....	38
สรุปลผล	38
อภิปรายผล.....	39
ข้อเสนอแนะ	41
บรรณานุกรม.....	42
ประวัติผู้เขียน.....	44

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 สิ่งของเครื่องใช้ในวิถีชีวิต.....	6
ภาพประกอบ 2 พื้นที่และข้าวของเครื่องใช้.....	6
ภาพประกอบ 3 ข้าวของเครื่องใช้ที่ใช้ในการประกอบอาชีพ.....	7
ภาพประกอบ 4 พื้นที่อยู่อาศัย.....	7
ภาพประกอบ 5 ชื่อศิลปิน ชัยรัตน์ แสงทอง.....	12
ภาพประกอบ 6 ชื่อศิลปิน โจปี ฮูอิสแมน (jopiehuisman).....	13
ภาพประกอบ 7 ชื่อศิลปิน นรากร สิทธิเทศ.....	14
ภาพประกอบ 8 ภาพร่างผลงานชิ้นที่ 1.....	17
ภาพประกอบ 9 ขั้นตอนการร่างภาพ.....	18
ภาพประกอบ 10 ขั้นตอนการลงสีโดยรวมในภาพ.....	18
ภาพประกอบ 11 ขั้นตอนในการลงค่าน้ำหนัก.....	19
ภาพประกอบ 12 ขั้นตอนการลงรายละเอียดวัตถุต่าง ๆ.....	19
ภาพประกอบ 13 ขั้นตอนการเก็บรายละเอียดของวัตถุสิ่งของในภาพให้ดูสมจริงมากที่สุด.....	20
ภาพประกอบ 14 ภาพผลงานเสร็จสมบูรณ์.....	20
ภาพประกอบ 15 ผลงานก่อนวิธานิพนธ์ ชิ้นที่ 1.....	22
ภาพประกอบ 16 ผลงานก่อนวิธานิพนธ์ ชิ้นที่ 2.....	23
ภาพประกอบ 17 ผลงานก่อนวิธานิพนธ์ ชิ้นที่ 3.....	23
ภาพประกอบ 18 ผลงานก่อนวิธานิพนธ์ ชิ้นที่ 4.....	24
ภาพประกอบ 19 ผลงานก่อนวิธานิพนธ์ ชิ้นที่ 5.....	24
ภาพประกอบ 20 ผลงานวิธานิพนธ์ ชิ้นที่ 1.....	26
ภาพประกอบ 21 ผลงานวิธานิพนธ์ ชิ้นที่ 1 (รายละเอียด).....	27

ภาพประกอบ 22 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1 (รายละเอียด).....	27
ภาพประกอบ 23 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2.....	29
ภาพประกอบ 24 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2 (รายละเอียด).....	30
ภาพประกอบ 25 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2 (รายละเอียด).....	30
ภาพประกอบ 26 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3.....	32
ภาพประกอบ 27 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3 (รายละเอียด).....	33
ภาพประกอบ 28 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3 (รายละเอียด).....	33
ภาพประกอบ 29 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4.....	35
ภาพประกอบ 30 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4 (รายละเอียด).....	36
ภาพประกอบ 31 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4 (รายละเอียด).....	36

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สถาบันครอบครัว เป็นสถาบันพื้นฐานแรกที่สุดที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของสังคม เป็นสถาบันขั้นพื้นฐานที่เป็นจุดเริ่มต้นของสถาบันต่าง ๆ ในสมัยก่อนนั้นสถาบันครอบครัวทำหน้าที่เป็นทั้งสถาบันการศึกษา สถาบันเศรษฐกิจ และสถาบันการปกครอง หรืออธิบายได้ว่า สถาบันครอบครัวทำหน้าที่ให้การศึกษาและความรู้ นอกจากนี้ยังทำหน้าที่ในด้านเศรษฐกิจ และปฏิบัติหน้าที่ในการอบรมสั่งสอนสมาชิกของครอบครัวให้เป็นพลเมืองในสังคม แต่ในปัจจุบันสถาบันการศึกษาและสถาบันเศรษฐกิจได้เข้ามามีบทบาทปฏิบัติหน้าที่แทนสถาบันครอบครัวในด้านการให้การศึกษาแก่สมาชิกของสังคม และผลิตเครื่องอุปโภคและบริโภคขึ้นจำหน่ายแก่สมาชิกในสังคม บทบาทในด้านดังกล่าวของสถาบันครอบครัวจึงลดลงไป

สถาบันครอบครัว หมายถึง แบบแผนพฤติกรรมที่คนที่มีมาติดต่อกันเกี่ยวข้องกันในเรื่องเกี่ยวกับครอบครัวและเครือญาติจะต้องปฏิบัติตาม นั่นคือคนที่เป็ญาติกันโดยสายเลือด เช่น เป็นพ่อแม่ พี่น้องกัน เป็นญาติกันทางการแต่งงาน เช่น เป็นสามีภรรยา เป็นเขยสะใภ้กัน หรือการรับไว้เป็นญาติ เช่น เป็นบุตรบุญธรรม เป็นต้น คนเหล่านี้จะต้องปฏิบัติไปตามกฎเกณฑ์แบบแผนที่สังคมเป็นผู้กำหนดขึ้นเรียกว่า สถาบันครอบครัว ซึ่งครอบคลุมแนวทางในการปฏิบัติในเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ คือ การเลือกคู่ การหมั้น การแต่งงาน การเลี้ยงดูลูก การอบรมขัดเกลา การหย่าร้างและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวและเครือญาติทั้งหมด สถาบันครอบครัวมีองค์ประกอบ ดังนี้ กลุ่มสังคมในสถาบันครอบครัว ได้แก่ ครอบครัวซึ่งประกอบด้วยสมาชิกที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน เช่น บิดา มารดา บุตร วงศ์คณาญาติที่เกี่ยวข้องโดยสายโลหิต หรือการสมรส หรือมีบุตรบุญธรรม

ในวัยเยาว์ผู้สร้างสรรค์ได้อาศัยอยู่กับปู่กับย่า เนื่องจากพ่อกับแม่ต้องไปทำงานประกอบอาชีพต่างจังหวัดนาน ๆ ครั้งจะกลับมา ทำให้เรามีความผูกพันกับคนเฒ่าคนแก่ในพื้นที่ที่อาศัยอยู่ตามชนบท ภาพจำวัยเด็กของผู้สร้างสรรค์มีชีวิตความเป็นอยู่เรียบง่าย ถูกอบรมดูแลใช้เวลาร่วมกันกับปู่ย่าในขณะที่เดียวกันก็ยังติดต่อบริการกับพ่อแม่ที่ทำงานอยู่ต่างจังหวัดอย่างสม่ำเสมอ นาน ๆ ครั้ง พ่อแม่มาที่บ้าน ผู้สร้างสรรค์ก็ได้พูดคุยปรึกษาทำให้ผู้สร้างสรรค์ได้รู้สึกถึงความรักความผูกพันสายใยความสัมพันธ์ในครอบครัว

1. แรงบันดาลใจ

จากประสบการณ์ตัวผู้สร้างสรรค์ในช่วงที่ได้ออกไปอยู่ไกลบ้านเป็นเวลานาน ๆ ใช้ชีวิตอยู่ไกลจากถิ่นที่อยู่เดิม มาเช่าห้องอยู่ เวลาเจอเรื่องไม่สบายใจ เหนื่อยเครียดกับสิ่งเร้ารอบข้างไม่ว่าจากเรื่องงาน คนในสังคม เรื่องราวุ่นวายมากมาย เวลาได้กลับไปอยู่ในห้อง อยู่คนเดียวไม่สามารถบอกหรือระบายเรื่องราวที่เจอมาได้ ตัวผู้สร้างสรรค์ได้มองไปรอบตัวเห็นวัตถุสิ่งของแต่ละชิ้น ตัวผู้สร้างสรรค์นึกถึงคนที่เคยให้สิ่งของนั้น เหมือนเป็นตัวแทนของคน ๆ นั้น หรือบุคคลที่มีความสัมพันธ์ แสดงให้เห็นความใส่ใจ ความรัก ความเป็นห่วง ความผูกพัน ทำให้นึกถึงอดีตในช่วงวัยเยาว์ของผู้สร้างสรรค์เคยใช้ชีวิตอยู่กับครอบครัว จากเมื่อก่อนที่เคยรออยู่บ้านแต่กลับกันตอนนี้เป็นฝ่ายที่ต้องกลับไปหาคนที่บ้าน ด้วยการเวลาเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา รูปแบบครอบครัวก็เปลี่ยนไปจากเดิม แต่ถึงอย่างไรครอบครัวก็ยังสำคัญไม่ว่าจำนวนสมาชิกจะมากหรือน้อย การใส่ใจซึ่งกันและกันมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเป็นกำลังใจผลักดันในการทำเรื่องต่าง ๆ

เดิมทีตัวผู้สร้างสรรค์นั้นชอบที่มีเวลาส่วนตัวได้อยู่กับตัวเอง เวลาที่มองสิ่งของต่าง ๆ จะนึกถึงที่มาของวัตถุสิ่งของเครื่องใช้ ที่เป็นของคนที่บ้านฝากมาให้บางอย่างก็เป็นเหมือนของแทนใจ ทำให้ผู้สร้างสรรค์นึกเรื่องราวคนที่เคยเลี้ยงดูเรามีความผูกพันในอดีต ผู้สร้างสรรค์จึงใช้ความรู้สึกนี้เป็นเหมือนการผ่อนคลายจิตใจและเป็นแรงผลักดันย้ำเตือนว่ายังมีคนข้างหลังที่ทำงานเหนื่อยกว่าเราให้กำลังใจอยู่ ผู้สร้างสรรค์นำเสนอผลงานออกมาในรูปแบบที่ตรงต่อความเป็นจริงของชีวิต

นอกจากแรงบันดาลใจเบื้องต้นแล้ว ตัวข้าพเจ้ายังได้ศึกษาสืบค้นข้อมูลองค์ความรู้ต่าง ๆ จากหนังสือ ความเชื่อ ข้อมูลจากโลกออนไลน์ประเด็นต่าง ๆ และได้อิทธิพลจากศิลปิน อิทธิพลจากชัยรัตน์ แสงทอง สามัญธรรมดาภิรมย์ค่าอันสูงสุด ภายใต้แนวคิดเกี่ยวกับการค้นหาความสุขที่เรียบง่าย ผ่านรูปแบบความสัมพันธ์และวิถีชีวิตของชาวบ้านพื้นถิ่นในชนบทเต็มไปด้วยวัฒนธรรมสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่นให้เห็นถึงคุณค่าของความเป็นวิถีชีวิตของคน อิทธิพลจาก โจ้บี้ ฮูอิสแมน ที่มองเห็นความงามที่ซ่อนอยู่ในสิ่งของที่คนทั่วไปมองข้าม โจ้บี้ ให้ความสำคัญกับ ความทรงจำ ความสูญเสียและคุณค่าทางอารมณ์ของสิ่งของ มากกว่ามูลค่าทางวัตถุ ผู้สร้างสรรค์จึงนำข้อมูลที่รวบรวมนำมาประกอบการสร้างสรรค์จิตรกรรม

2. ความสำคัญของเรื่องที่ศึกษา

การสร้างสรรคงานชุดนี้ให้ผู้ชมได้ดีความหมายสัญลักษณ์ สิ่งของ พื้นที่ที่มีปฏิสัมพันธ์กับคนสะท้อนถึงประสบการณ์วิถีชีวิต

จุดมุ่งหมายของการสร้างสรรค์

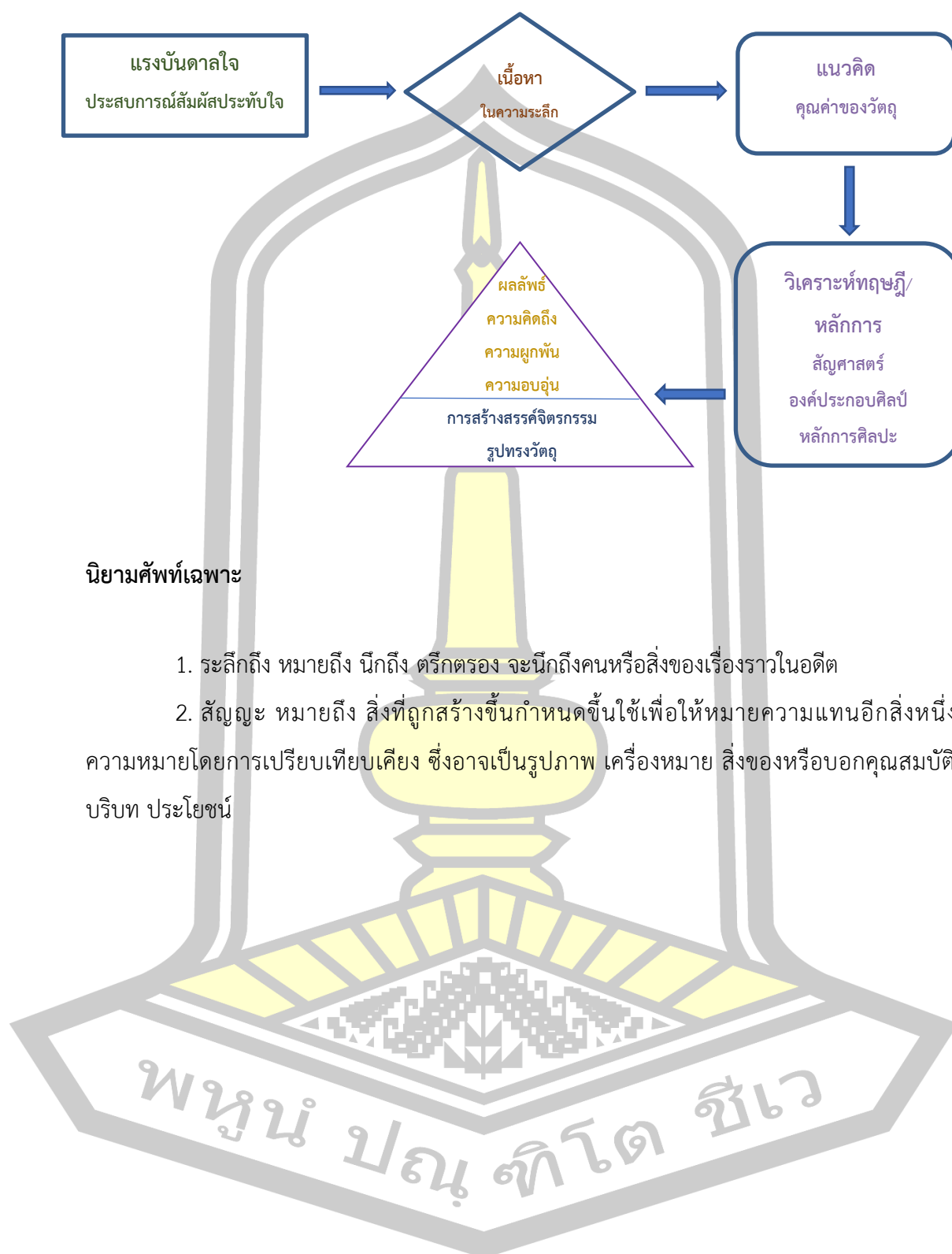
1. เพื่อศึกษา ความหมาย คุณค่า ความสำคัญ ปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์กับสิ่งของและพื้นที่
2. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ ที่สื่อถึงภาพจำสิ่งของในวิถีชีวิตที่มีความผูกพัน

ขอบเขตของการสร้างสรรค์

1. ด้านเนื้อหา นำเสนอวัตถุสิ่งของในชีวิตประจำวันที่มีความสัมพันธ์ร่วมกัน ด้วยปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปทั้งวิถีชีวิตของคนการพัฒนาของวัตถุ ทำให้การใช้ชีวิตได้เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ทวนให้นึกถึงวัตถุสิ่งของสถานที่ในอดีตที่มีความผูกพัน วัตถุบางอย่างแสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ความเป็นพื้นถิ่นนั้น ๆ ปัจจุบันมีการตีความที่หลากหลายมากยิ่งขึ้นตามยุคสมัยมีการเปลี่ยนแปลงไปตามวัฒนธรรมค่านิยมรูปแบบของวิถีชีวิตและวัตถุอาจมีสถานะแตกต่างจากเดิม
2. ด้านรูปแบบ รูปแบบเหมือนจริงแสดงภาพสิ่งของและพื้นที่ในความทรงจำ
3. ด้านกลวิธีและสื่อที่ใช้ จิตรกรรมสีน้ำมันบนผ้าใบ

กรอบแนวคิดการสร้างสรรค์ผลงาน (Conceptual Framework)

ผู้สร้างสรรค์ได้สืบค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับแนวเรื่อง นำประสบการณ์สิ่งที่กระทบความรู้สึก นำมารวบรวมสร้างสรรค์ผลงาน แรงบันดาลใจเกิดจากการมองไปยังวัตถุต่าง ๆ ซึ่งวัตถุนั้นอาจเป็นของแทนใจที่คนสำคัญให้มา ทำให้ผู้สร้างสรรค์ได้นึกถึงเรื่องราวที่ผ่านมา บุคคลพื้นที่ที่มีความผูกพัน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันก็ยังมีสัมพันธ์ที่ติดต่อกันแม้เวลาจะผ่านไปนาน ผู้สร้างสรรค์จึงเกิดแนวคิดที่จะสร้างสรรค์งานสัญลักษณ์ภาพจำวัตถุสิ่งของในชีวิต ได้สร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม รูปแบบเหมือนจริง ศิลปะสำนึกนิยม ใช้ทัศนธาตุ เส้น สี หลักการจัดภาพแบบสมมาตรลักษณะซ้ายขวาเท่ากัน ผู้สร้างสรรค์อยากให้ผู้ชมได้ตีความสัญลักษณ์ในภาพกระตุ้นผู้ชมให้ได้นึกถึงคุณค่าของวิถีชีวิตที่ผ่านมา

บทที่ 2

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ ประกอบด้วย

1. ข้อมูล อิทธิพลที่เกี่ยวข้อง
2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
3. งานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูล/อิทธิพลที่เกี่ยวข้อง (Data Related Influence)

1. ข้อมูลภาคสนาม ข้อมูลทางกายภาพ ข้อมูลจากสภาพแวดล้อม

การสร้างสรรค์ผลงานนั้นผู้สร้างสรรค์ได้นำเอาประสบการณ์ที่ได้พบเจอเรื่องราวชีวิต ทั้งของตัวผู้สร้างสรรค์เองแล้วยังสังเกตสังการรอบข้าง รูปแบบแนวปฏิบัติเดิมของวิถีชีวิตได้เปลี่ยนไปตามวัยที่เติบโตขึ้น ทศนคติ ค่านิยม สังคมที่เปลี่ยนแปลงไป จากเมื่อก่อนที่มีผู้คนมีความผูกพันใกล้ชิดซึ่งช่วงเวลานั้นมีความรู้สึกที่อบอุ่น แต่ด้วยมีหน้าที่ความรับผิดชอบ จึงไม่สามารถมีเวลาใกล้ชิดนั้นได้

ผู้สร้างสรรค์จึงเกิดแรงบันดาลใจ ที่จะสร้างสรรค์ผลงานนำเสนอภาพวัตถุที่มีความสัมพันธ์เรื่องราวที่ดีชีวิตในรูปแบบจิตรกรรม เนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตวัตถุที่เปลี่ยนไหลไปตามกาลเวลา ผู้สร้างสรรค์จึงต้องรวบรวมข้อมูลแนวเรื่องที่เกี่ยวข้องเพื่อมาสร้างสรรค์ผลงาน โดยการถ่ายภาพ การเสกซ์ จากนั้นนำมาพัฒนาด้านแนวคิดที่จะเสนอภาพจำวัตถุวิถีชีวิต ความรู้สึกที่ค่อยห่างหายไป แต่ท้ายที่สุดนั้นเรื่องราวที่ดีไม่ได้ห่างหายไป ยังสำนึกได้ตลอดอยู่ในภาพความทรงจำ

พหุ อนุ ทิโต ชีเว

ภาพประกอบ 1 สิ่งของเครื่องใช้ในวิถีชีวิต
(ที่มา: คมกฤษ ไวยธนท์ 2567)

ภาพประกอบ 2 พื้นที่และข้าวของเครื่องใช้
(ที่มา: คมกฤษ ไวยธนท์ 2567)

ภาพประกอบ 3 ข้าวของเครื่องใช้ที่ใช้ในการประกอบอาชีพ
(ที่มา: คมกฤษฎ ไวยธนท์ 2568)

ภาพประกอบ 4 พื้นที่อยู่อาศัย
(ที่มา: คมกฤษฎ ไวยธนท์ 2568)

2. ข้อมูลเอกสาร

สืบค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องกำลังจะศึกษา ประมวลผลความรู้ต่าง ๆ รวมทั้งประเด็นที่มีอิทธิพล หรือมีความสำคัญต่อการสร้างสรรค์จากเอกสาร ตำราวิชาการ วารสาร บทความ วรรณกรรม ข้อมูลออนไลน์ ฯลฯ เช่น ความสัมพันธ์ของมนุษย์ สิ่งของ วิถีชีวิต สังคม สิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงเหตุการณ์สอดคล้องแนวเรื่องที่จะนำเสนอ (วิชัยศรีษะเกษ, ยุภาพร ยุภาศ และภักดี โปธิ์สิงห์, 2565) บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ของมนุษย์ในยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไป การกระทำของมนุษย์ยังมีผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมและพฤติกรรมของมนุษย์มีความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งส่งผลดีและผลเสีย เพราะมนุษย์สัมพันธ์ หมายถึงกระบวนการจูงใจ ให้ผู้ปฏิบัติงานภายใต้สถานการณ์ที่เป็นอยู่ให้เกิดความพึงพอใจในงาน และความสามารถ ทำงาน ให้ประสบผลสำเร็จ มนุษย์สัมพันธ์ ช่วยทำให้มนุษย์มาอยู่ร่วมกันเป็นสิ่งคนแต่ละคนที่มาอยู่ร่วมกันนั้นต่างก็มีความแตกต่างกันในเรื่อง ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ เจตคติทัศนคติ ความคิดเห็น จึงต้องมีระบบบริหารจัดการพัฒนามนุษย์ เนื่องจากหากมีปัญหาควรมีการแก้ไขปรับเปลี่ยนเพื่อพัฒนาให้สังคมเคลื่อนไปอย่างมีคุณภาพ

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการสร้างสรรค์ มีสาระสำคัญดังนี้

1. ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ (Aesthetics Theory)

ไลบ์นิซ (Leibniz, W. Gottfried; 1646-1716) นักปรัชญาชาวเยอรมัน กล่าวว่าสุนทรียศาสตร์มีความแตกต่างจากความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เพราะความงามเป็นสิ่งที่ตัดสินได้โดยสายตา ไม่สามารถเอาเหตุผลมาตัดสินได้ และความพึงพอใจที่เกิดจากสายตาและอายตนะในส่วนต่างๆ ล้วนมาจากการได้รับรู้จากสิ่งที่มีสัดส่วนที่เหมาะสม ฉะนั้นสัดส่วนจึงเป็นหลักการพื้นฐานของสุนทรียศาสตร์ เขาเชื่อว่าความงามมีพื้นฐานที่เกี่ยวเนื่องกับรสนิยมซึ่งเป็นสิ่งที่บอกว่าสิ่งนั้นสวยหรือไม่ และเป็นสิ่งที่เกี่ยวเนื่องกับสัญชาตญาณ สุนทรียศาสตร์ของเขาจึงเป็นเรื่องของความรู้สึกและรสนิยม (วนิดา ขำเขียว, 2543: 146) ดังนั้นสุนทรียศาสตร์ จึงเป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยความงาม ซึ่งครอบคลุมถึงความงามในธรรมชาติและความงามในผลงานที่มนุษย์สร้างขึ้นเป็นงานศิลปกรรม ความงามเป็นสิ่งเร้าที่ทำให้มนุษย์เกิดความรู้สึกพึงพอใจด้านบวก สุนทรียศาสตร์เป็นศาสตร์ที่ศึกษาแสวงหาความรู้และวิเคราะห์ในเรื่องของความงาม

ในการสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้ผู้สร้างสรรค์ใช้แนวคิดทางสุนทรียศาสตร์ ว่าด้วยศิลปะคือประสบการณ์ (Art as Experience) ของดิวอี้ (Dewey, John; 1859-1952) ได้ให้นิยามศิลปะไว้ว่าประสบการณ์ทางสุนทรียนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ได้มีอยู่โดยแยกออกไปจากประสบการณ์หรือกระบวนการของชีวิตปกติ แต่ทั้งศิลปะและประสบการณ์สุนทรียกับประสบการณ์โดยปกติทั่วไปนั้นเป็นสิ่งที่สืบเนื่องกัน (ลักษณะวัต ปาละรัตน์, 2551: 91) ศิลปินอาจนำประสบการณ์เหล่านี้แปลเปลี่ยนเป็นประสบการณ์เชิงสุนทรียภาพ มาใช้สร้างสรรค์ศิลปะของตน (กำจร สุนพงษ์ศรี, 2556: 141) ดิวอี้ เชื่อว่าศิลปะคือประสบการณ์ ซึ่งยึดถือผลดีจากการปฏิบัติเป็นมาตรการความจริง การปฏิบัติที่ดีต้องมาจากประสบการณ์ที่ดี ประสบการณ์ที่ดีคือการมีวิธีการกับเป้าหมายที่เป็นเอกภาพกัน ศิลปะที่มีประโยชน์คือศิลปะที่สามารถทำชีวิตและประสบการณ์ที่ปกติธรรมดาให้เป็นสิ่งที่มีความหมาย ศิลปะจึงเป็นประสบการณ์ที่มีชีวิตชีวาและเต็มไปด้วยความสุขและความพอใจใหม่ ๆ เป็นเรื่องของอารมณ์ มีหน้าที่บอกให้ทราบถึงสภาวะของชีวิตและอารยธรรมที่วิวัฒนาการมาในรูปแบบต่าง ๆ และเป็นแกนกลางทำให้เกิดความกลมเกลียวในสังคม (วนิดา ขำเขียว, 2543: 162-163) ดิวอี้กล่าวว่าศิลปะเป็นสิ่งเสริมสร้างสติปัญญาแก่ชีวิต โดยสติปัญญานั้นมิได้มาจากการเรียนรู้จากสิ่งภายนอกอย่างเดียว แต่มาจากการเข้าถึงศิลปะด้วย ประสบการณ์ที่ได้รับอย่างลึกซึ้งและเด่นชัดจะเป็นสื่อให้เข้าถึงศิลปะ (บุญย์ นิลเกษ, 2523: 109)

2. ทฤษฎีสัญศาสตร์ (Semiotics)

สัญศาสตร์ (Semiotics) หมายถึงศาสตร์แห่งสัญญาณ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าสัญวิทยา (Semiology) เป็นหลักวิชาที่ศึกษากระบวนการสื่อความหมาย โดยพิจารณาธรรมชาติของหน่วยสื่อความหมายและขั้นตอนการทำงานของมัน เพื่อทำความเข้าใจว่าความหมายถูกสื่อความหมายออกมาได้อย่างไร เป็นทฤษฎีที่นำมาอธิบายการสื่อสารของมนุษย์ว่าการสื่อสารคือจุดกำเนิดของความหมาย เป็นแนวทางการศึกษาเชิงสังคมหรือความแตกต่างของวัฒนธรรมระหว่างผู้ให้และผู้รับสาร ตลอดจนความหลากหลายของความหมายภายในระบบภาษา วัฒนธรรมและความเป็นจริงที่ไม่สามารถแสดงผลเป็นลูกศรหรือเป็นเส้นตรงของกระแสการไหลของข่าวสาร

แนวคิดสัญวิทยาและการสร้างความหมาย (Semiology and Signification) สัญวิทยา เป็นศาสตร์ที่ศึกษาเกี่ยวกับระบบของสัญลักษณ์ที่ปรากฏอยู่ในความคิดของมนุษย์ อันถือเป็นทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวเรา สัญลักษณ์อาจได้แก่ ภาษา รหัส สัญญาณ เครื่องหมาย ฯลฯ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสัญญาณเพิ่งได้รับการพัฒนาอย่างจริงจังในช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 โดยมีนักคิดหลายท่าน เช่น เพียร์ซ (Peirce, S. Charles) นักปรัชญาสังคมชาวอเมริกัน และ เดอ โซซัวร์ (De Saussure, Ferdinand) นักภาษาศาสตร์ชาวสวิส ซึ่งปัจจุบันทฤษฎีดังกล่าวได้รับความนิยมในการใช้อธิบายปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ (กาญจนา แก้วเทพ, 2552: 27-32)

สัญญะตามแนวคิดของ บาร์ตส์ (Barthes, Roland; 1915-1980) บาร์ตส์ ได้สนใจ ศึกษาศัญญะประเภทความหมายโดยนัย (Connotative Meaning) เนื่องจากมองว่าเป็นความหมาย ที่มีความสำคัญอย่างแท้จริงในแง่ของการรับรู้ และความหมายโดยนัยนี้ยังสามารถอธิบายไปได้อีก หลายแนวคิด ซึ่งการความหมายในขั้นนี้จะเป็นการตีความหมายในระดับที่มีปัจจัยทางวัฒนธรรมเข้า มาเกี่ยวข้องด้วย ซึ่งไม่ได้เกิดจากตัวของสัญญะเอง เป็นการอธิบายถึงปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นเมื่อสัญ ญะกระทบกับความรู้สึก หรืออารมณ์ของผู้ใช้และคุณค่าทางวัฒนธรรมของเขา ซึ่งสัญญะในขั้นนี้จะทำ หน้าที่ 2 ประการคือ ถ่ายทอดความหมายโดยนัยแฝง และถ่ายทอดความหมายในลักษณะมายาคติ (Myths) ซึ่งบาร์ตส์ เรียกกระบวนการในการเปลี่ยนแปลง ลดทอน ปกปิด บิดเบือนฐานะการ เป็นสัญญะของสรรพสิ่งในสังคมให้กลายเป็นเรื่องของธรรมชาติ เป็นสิ่งปกติธรรมดา หรือเป็นสิ่งที่ มีบทบาท ความคุ้นชิน

ผู้สร้างสรรควิเคราะห์แนวคิดของ Roland Barthes สามารถนำมาสร้างสรรคงาน ศิลปะได้หลายวิธี โดยเน้นไปที่การใช้ สัญญะ (semiotics) และมายาคติ (mythologies) เพื่อให้ผู้ชม ตีความความหมายที่ซ่อนอยู่ในผลงาน ใช้สัญญะและระดับความหมาย (Denotation & Connotation) ในศิลปะ สามารถใช้วัตถุหรือภาพที่ดูเรียบง่าย แต่มีความหมายแฝง เช่น วาดภาพ แก้วอีว้างเปล่า ซึ่งในระดับพื้นฐานมันคือเฟอร์นิเจอร์ (Denotation) แต่ในระดับสัญลักษณ์อาจสื่อถึง ความโดดเดี่ยว การรอคอย หรือความสูญเสีย (Connotation) การใช้สีและองค์ประกอบที่มี ความหมายทางวัฒนธรรม เช่น สีแดง อาจหมายถึงความรุนแรงหรือความรัก ขึ้นอยู่กับบริบท แนวคิด ของ Barthes สามารถช่วยให้ศิลปินสร้างสรรค์ผลงานที่ลึกซึ้ง

3. แนวคิดเรื่ององค์ประกอบของศิลปะ (Art Composition)

องค์ประกอบของศิลปะ เป็นหลักวิชาที่ใช้ในการศึกษาศิลปะโดยเฉพาะสาขาวิชา ทักษะศิลป์ที่ได้รับการยอมรับแพร่หลายทั่วโลก ในประเทศไทยหลักวิชาดังกล่าวได้รับการบรรจุไว้ใน หลักสูตรการศึกษาระดับ อุดมศึกษาอย่างแพร่หลายมีตำราหลักที่ใช้ในการศึกษาคือหนังสือ องค์ประกอบของศิลปะของศาสตราจารย์เกียรติคุณชูลูด นิมเสมอ ศิลปินแห่งชาติ สรุปได้ว่า ศิลปะมี องค์ประกอบที่สำคัญ 2 ส่วน ได้แก่ องค์ประกอบทางรูปธรรม (Objective) หรือรูปทรง (Form) กับ ส่วนที่เป็นการแสดงออกซึ่งว่าด้วยเรื่องราว เนื้อหาและแนวความคิดในการสร้างสรรค์ของศิลปิน เรียกว่าองค์ประกอบทางนามธรรม หรือเนื้อหา (ชูลูด นิมเสมอ, 2544: 18-28) มีรายละเอียด ดังนี้

3.1 องค์ประกอบทางรูปธรรม (Objective) หรือรูปทรง (Form) คือ สิ่งที่มองเห็นใน ทักษะศิลป์ เป็นส่วนที่ศิลปินสร้างขึ้นด้วยการประสานกันอย่างมีเอกภาพของทัศนธาตุ (Visual Elements) รูปแบบให้ความพอใจต่อความรู้สึกสัมผัส เป็นความสุขทางสายตา พร้อมกันนั้นก็สร้าง เนื้อหาให้กับตัวรูปทรงเอง และเป็นสัญลักษณ์ที่ให้แก่อารมณ์ ความรู้สึก หรือปัญญาความคิดที่เกิดขึ้น

ในจิตด้วย ในงานศิลปะที่ดีทั้งสองส่วนนี้จะรวมเป็นสิ่งเดียวกัน ถ้าแยกกันความเป็นเอกภาพก็ถูกทำลาย ศิลปะก็ไม่อาจอุบัติขึ้นได้ องค์ประกอบทางรูปธรรม ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่เป็นโครงสร้างทางรูป และโครงสร้างทางวัตถุ มีรายละเอียดดังนี้

3.1.1 โครงสร้างทางรูป ได้แก่ ทศนธาตุที่รวมตัวกันอย่างมีเอกภาพ มีสาระสำคัญ ได้แก่

3.1.1.1 ทศนธาตุ หมายถึง ธาตุ (Element) ที่สำคัญหลาย ๆ ธาตุ ที่ประกอบกันขึ้น แล้วเกิดเป็นหน่วยใหญ่เรียกว่าองค์ประกอบ ในทางศิลปะนั้นธาตุดังกล่าวคือ สิ่งสำคัญต่าง ๆ ที่นำมาประกอบกันขึ้นโดยการจัดวาง เรียบเรียง ประูแต่ง ฯลฯ ให้เกิดเอกภาพและความสัมพันธ์ต่อกัน ศิลปินใช้ทศนธาตุเพื่อสื่ออารมณ์หรือความคิด ทศนธาตุจะอยู่รวมกันและเกี่ยวเนื่องกันอยู่ทั้งในผลงานศิลปะและในธรรมชาติ เป็นสื่อสุนทรียภาพที่ศิลปินนำไปใช้ในการประกอบเป็นงานศิลปะเพื่อสื่อความหมาย มีรายละเอียดดังนี้

สรุป แนวคิดเรื่ององค์ประกอบของศิลปะ (Art Composition) ของศาสตราจารย์เกียรติคุณชูลุด นิมเสมอ ศิลปินแห่งชาติ มีสาระสำคัญคือศิลปะมีองค์ประกอบสำคัญ 2 ส่วน ได้แก่

1) องค์ประกอบทางรูปธรรม คือสิ่งที่มองเห็นในทัศนศิลป์เป็นส่วนที่ศิลปินสร้างขึ้นด้วยการประสานกันอย่างมีเอกภาพของทศนธาตุ รูปแบบให้ความพอใจต่อความรู้สึกสัมผัสเป็นความสุขทางสายตา พร้อมกันนั้นก็สร้างเนื้อหาให้กับตัวรูปทรงเองและเป็นสัญลักษณ์ที่ให้ความรู้สึก ประกอบด้วย โครงสร้างทางรูป ได้แก่ ทศนธาตุและหลักการทางองค์ประกอบศิลปะที่ใช้ในการจัดการทศนธาตุเหล่านั้นและโครงสร้างทางวัตถุ ได้แก่ วัสดุและกรรมวิธีที่ใช้ในการสร้าง 2) องค์ประกอบทางนามธรรม ได้แก่ เนื้อหาและแนวเรื่อง

แนวคิดเรื่อง องค์ประกอบของศิลปะนี้ ผู้สร้างสรรค์นำมาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์หาคำตอบเกี่ยวกับการวิเคราะห์หารูปทรง วัสดุและเทคนิควิธีการที่ตอบสนองกับแนวความคิดในการสร้างสรรค์

จากการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ครั้งนี้ ผู้สร้างสรรค์ได้รวบรวมข้อมูลเบื้องต้น ข้อมูลเอกสารและอิทธิพลจากผลงานศิลปกรรม ในแนวเรื่อง ความระลึกถึง ทำให้ได้เข้าใจเรื่องที่ทำมากขึ้น มีข้อมูลเชื่อมโยงมาเสริมให้ผลงานดูมีความน่าเชื่อถือ แนวคิดความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสิ่งของและพื้นที่ มีความสำคัญเพราะมนุษย์กับสิ่งของมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน แต่เนื่องจากกาลเวลาผ่านไปมีการเปลี่ยนแปลงต่างจากเดิมในอดีต จึงอยากให้เห็นถึงความสำคัญความสัมพันธ์คุณค่าผ่านวัตถุแทนความรู้สึกดี ๆ ผู้สร้างสรรค์ได้นำทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ ความงามที่ไม่สามารถนำเหตุผลมาตัดสินได้ด้วยตา ว่างามไม่งาม มุ่งเน้นการแสดงเรื่องราวที่ปรากฏคุณค่าในตัวงานที่ถ่ายทอด

ออกมาเป็นอารมณ์ความรู้สึกถึง สัญลักษณ์ เป็นการใช้สัญลักษณ์ทั้งทางตรงทางอ้อมของความหมายที่จะสื่อถึงเรื่องที่ต้องการนำเสนอ องค์ประกอบศิลป์เป็นส่วนสำคัญในการสร้างงาน การใช้รูปทรง ทักษะธาตุ เส้นสีที่ก่อให้เกิดความรู้สึกในงาน น้ำหนัก มวล แสงเงา การจัดวาง วัสดุ เทคนิคที่ใช้เพื่อตอบสนองในการสร้างผลงาน ผู้สร้างสรรค์จึงนำความรู้ข้อมูลที่ศึกษาทั้งหมดมาประกอบในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม

งานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้อง

ในการผลงานสร้างสรรค์ชุดนี้ผู้สร้างสรรค์ได้ทบทวนผลงานสร้างสรรค์ของศิลปินในประเทศไทย จึงได้หยิบยกแนวความคิดและศึกษารูปแบบทางศิลปะเพื่อนำมาสร้างสรรค์

1. อิทธิพลงานสร้างสรรค์ของ ชัยรัตน์ แสงทอง

ภาพประกอบ 5 ชื่อศิลปิน ชัยรัตน์ แสงทอง

ชื่อผลงาน ชั่วฟ้าดินสลาย

ขนาด 129x165 เซนติเมตร

เทคนิค สีอะคริลิกบนเฟรมผ้าใบ ปี 2556

ที่มา <https://www.artbangkok.com>

นิทรรศการ “สามัญธรรมดากับคุณค่าอันสูงสุด” ผลงานจิตรกรรมสีอะคริลิกบนผ้าใบที่สร้างสรรค์ขึ้นภายใต้แนวความคิดเกี่ยวกับการค้นหาความสุขอันเรียบง่าย ผ่านรูปแบบความสัมพันธ์และวิถีชีวิตของชาวบ้านพื้นถิ่นในชนบท ซึ่งเต็มเปี่ยมไปด้วยวิถีวัฒนธรรมสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น ผลงานจิตรกรรมแนวเหมือนจริงที่ละเอียดอ่อนงดงาม

ได้ศึกษาการนำวิถีชีวิตเรียบง่าย นำเสนอคุณค่าความเป็นสามัญที่มีความงาม ผู้สร้างสรรคจึงได้อธิพวลในการสร้างสรรค์ผลงาน ทั้งด้านแนวความคิดที่นำเสนอความเรียบง่าย ความธรรมดาภาพที่เห็นอยู่ทั่วไปในพื้นที่ชนบททำให้รู้สึกมีคุณค่า

2. อิทธิพลงานสร้างสรรค์ของ โจปี ฮุยส์แมน (jopiehuisman)

ภาพประกอบ 6 ชื่อศิลปิน โจปี ฮุยส์แมน (jopiehuisman)

ชื่อผลงาน -

ขนาด 75x100 เซนติเมตร

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ ปี 2518

ที่มา <https://www.jopiehuismanmuseum.nl/over-jopie>

แนวคิดในการสร้างงานของ Jopie Huisman สะท้อนถึงความเรียบง่าย ความซื่อสัตย์ และความงามที่ซ่อนอยู่ในสิ่งของที่คนทั่วไปมองข้าม เขาให้ความสำคัญกับ ความทรงจำ ความสูญเสีย และคุณค่าทางอารมณ์ของสิ่งของ มากกว่ามูลค่าทางวัตถุ แนวคิดหลักในงานของเขาการให้คุณค่ากับสิ่งของที่ถูกทิ้ง เขาสังเกตเห็นว่าสิ่งของที่ถูกทิ้งมีเรื่องราวของมันเอง เช่น เสื้อผ้าเก่าที่ขาดรุ่งริ่ง หรือรองเท้าที่สึกจนแทบใช้ไม่ได้ เขานำสิ่งเหล่านี้มาวาดภาพด้วยรายละเอียดที่สมจริง เพื่อถ่ายทอดความงามที่ซ่อนอยู่ Huisman เชื่อว่าทุกสิ่งมีเรื่องราว ภาพของเขาจึงสะท้อนถึงชีวิตของเจ้าของสิ่งของเหล่านั้น ความทรงจำที่จางหาย และความเศร้าที่มาพร้อมกับกาลเวลา

เขาวาดมักเป็นของเก่าที่มีร่องรอยการใช้งานจริง เช่น รองเท้าเก่า เสื้อขาด ถุงมือขาด และสิ่งของธรรมดาที่ดูเหมือนไม่มีค่า แต่เมื่อนำเสนอผ่านสายตาของเขา กลับเต็มไปด้วยอารมณ์และ

เรื่องราว งานของเขาทำให้ผู้ชมตั้งคำถามเกี่ยวกับคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ และมองเห็นความงามในสิ่งที่เคยถูกมองข้าม

3. อิทธิพลงานสร้างสรรค์ของ นรากร สิทธิเทศ

ภาพประกอบ 7 ชื่อศิลปิน นรากร สิทธิเทศ

ชื่อผลงาน จินตภาพแห่งโลกภายใน

ขนาด 180x220 เซนติเมตร

เทคนิค สีน้ำมันบนเฟรมผ้าใบ ปี 2552

ที่มา <https://sure.su.ac.th/xmlui/handle/123456789/5124>

จินตภาพแห่งโลกภายใน นี้ เป็นการแสดงออกถึงเรื่องราวเกี่ยวกับ การใคร่ครวญถึงการดำรงอยู่ของโลกภายในเพื่อ เรียนรู้ ทำความเข้าใจกระบวนการ การดำรงชีวิต ในยุคสมัยที่มนุษย์ถูกแรงเหวี่ยงของกิเลสตัณหาเหวี่ยงเราให้ไกลไปจากตัวตนของตนเอง นำมาซึ่ง ความทุกข์และความมืดบอดทางปัญญา โดยแสดงภาพของชีวิตในอีกมิติหนึ่ง เป็นภาพของชีวิตที่ โดดเดี่ยว อ้างว้าง ไร้ชีวิตชีวา ที่ติดค้างอยู่ในโลกภายใน หากแต่ปราศจากการมุ่งเน้นไปถึงการรำพึงรำพันตัดพ้อโดยไร้เหตุผล แต่เป็นการใช้สายตาแห่งสติปัญญามองดู และเรียนรู้ที่จะทำความเข้าใจด้วยการสร้างภาพชีวิตขึ้นจากจินตภาพที่รวบรวม และประสานกันกับประสบการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตเปรียบคล้ายดังกับการตั้งคำถาม และทบทวนต่อตนเองใหม่ถึงความหมายของการดำรงชีวิต เป็นบทสนทนาเพื่อถามหาความสมดุลระหว่างโลกภายในกับโลกภายนอก

ผู้สร้างสรรค์พยายามทำความเข้าใจในงาน "จินตภาพแห่งโลกภายใน"ของ นรกร สิทธิเทศ ได้แง่คิดมุมมองภาวะภายในแล้วมานำเสนอผ่านวัตถุทางกายภาพ ผู้สร้างสรรค์จึงได้คิดว่าวัตถุสามารถเป็นสัญลักษณ์ของสภาวะภายในวัตถุบางอย่างอาจสะท้อนถึง ความว่างเปล่า ความโดดเดี่ยว หรือความหมายของชีวิต เช่น แก้วอีว้างเปล่า สะท้อนถึงความอ้างว้าง หรือการรอคอย การใช้วัตถุเป็นเครื่องมือในการทำความเข้าใจตัวเอง การมองวัตถุหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว อาจเป็นจุดเริ่มต้นของ การสำรวจจิตใจและตั้งคำถามกับตัวเอง ตัวอย่างเช่น ศิลปินบางคนสร้างงานศิลปะจาก วัตถุเก่าหรือวัตถุเหลือใช้ เพื่อแสดงถึงความทรงจำที่หลงเหลือ วัตถุในฐานะตัวแทนของความสมดุลระหว่างโลกภายในกับโลกภายนอก วัตถุบางอย่างอาจเป็น จุดเชื่อมต่อระหว่างภาวะจิตใจของเราและความเป็นจริงภายนอก

วัตถุเป็นตัวแทนของอดีต ปัจจุบัน และอนาคตวัตถุหนึ่งชิ้นอาจมีเรื่องราวและประสบการณ์ของชีวิตสะสมอยู่ เช่น สมุดบันทึกเก่า เป็นตัวแทนของอดีตและความทรงจำ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการสร้างสรรค์

วิทยานิพนธ์การสร้างสรรค์ผลงานเรื่อง ในความระลึกถึง มีวิธีดำเนินการสร้างสรรค์ดังต่อไปนี้

1. การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล
2. กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน

การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

1. การรวบรวมข้อมูล

ได้ลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากการถ่ายภาพ ได้ถ่ายภาพสถานที่ วัตถุสิ่งของ หา รูปแบบภาพทางออนไลน์ มาเสกิตซ์โดยการวาดเส้นดินสอ และสืบค้นข้อมูลเอกสารออนไลน์ที่เกี่ยวข้องกับแนวเรื่องที่สร้างสรรค์

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

- 2.1 การวิเคราะห์แนวเรื่อง (Analysis of theme)

ผู้สร้างสรรค์ได้นำเสนอเรื่อง ความสัมพันธ์ของวัตถุกับคน ประสบการณ์ชีวิต กาลเวลาภาพจำวิถีชีวิต ความผูกพันของคนกับสถานที่และสิ่งของ ซึ่งมีความหมายทางจิตใจและประวัติศาสตร์ส่วนตัวของผู้สร้างสรรค์ วัตถุเป็นเหมือนตัวแทนของอดีต ปัจจุบันและอนาคต

- 2.2 การวิเคราะห์รูปทรงสัญลักษณ์ (Analysis of form symbols)

ใช้รูปทรงของวัตถุและพื้นที่แสดงถึงความเรียบง่ายของชีวิตองค์ประกอบเกี่ยวกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของสังคมชนบทไทย สัญลักษณ์ที่สะท้อนถึงวิถีชีวิตชาวบ้าน

- 2.3 การวิเคราะห์เทคนิคกลวิธี (Analysis of techniques)

ใช้เทคนิคสีน้ำมันบนเฟรมผ้าใบ เริ่มจากการเตรียมเฟรมผ้าใบ ลงสีลงพื้นที่ทั่วทั้งภาพแล้วร่างภาพตามภาพต้นแบบแล้วลงสีน้ำหนักของภาพโดยรวม จากนั้นลงสีเน้นส่วนที่ต้องการให้เด่นและขั้นตอนสุดท้ายมาเก็บรายละเอียดส่วนต่าง

กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน

การทำภาพร่าง/แบบจำลอง

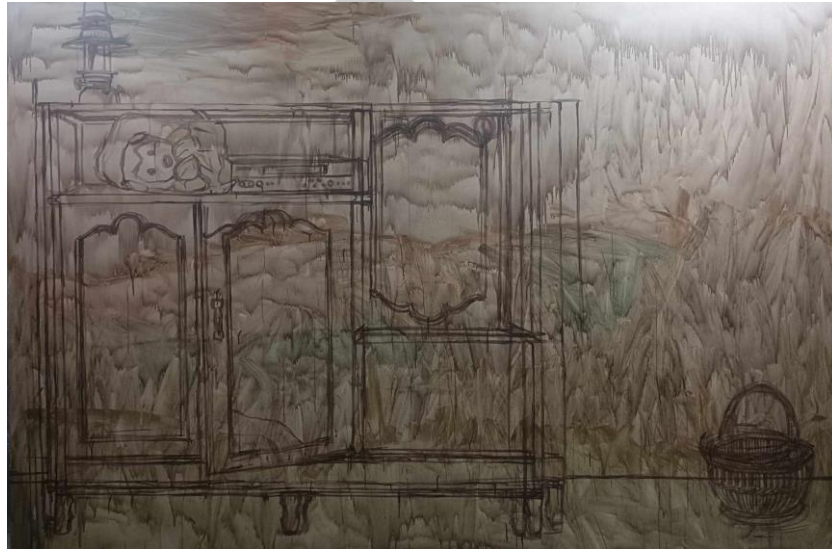
ผู้สร้างสรรค์ได้ใช้รูปแบบเนื้อหาตามความเป็นจริงของเรื่องราวความสัมพันธ์กันของคนกับวัตถุเพื่อตอบสนองเนื้อหา ความผูกพัน ความคิดถึง ความอบอุ่น นำข้อมูลที่รวบรวมมาแสดงเป็นภาษาภาพ ผสมผสานจินตนาการ แนวคิด ทฤษฎีทางศิลปะ การจัดองค์ประกอบ ใช้ดินสอในการร่างภาพแล้วใช้พู่กันลงสีตามภาพต้นแบบ

ภาพประกอบ 8 ภาพร่างผลงานชิ้นที่ 1

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน

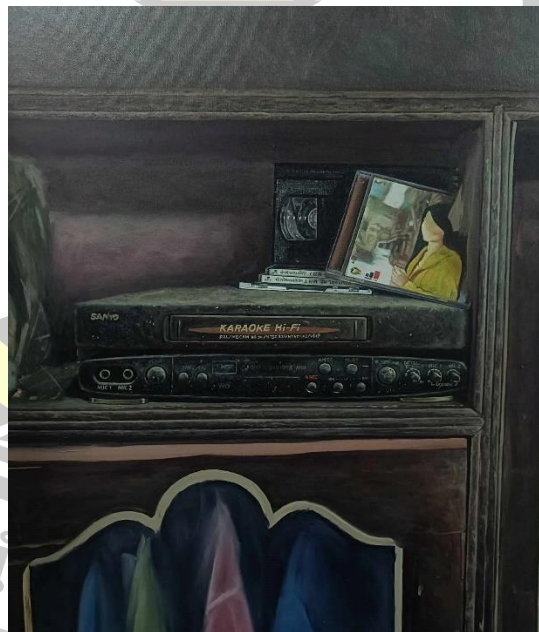
ภาพประกอบ 9 ขั้นตอนการร่างภาพ
ร่างภาพด้วยดินสอสี

ภาพประกอบ 10 ขั้นตอนการลงสีโดยรวมในภาพ
โดยการลงสีตามภาพต้นแบบ ลงค่าน้ำหนักของสีโดยรวม คมโทนในภาพ ยังไม่ต้องใส่รายละเอียดใน
ส่วนต่าง ๆ

ภาพประกอบ 11 ขั้นตอนในการลงค่าน้ำหนัก
แสงเงา ของสี ให้วัตถุสิ่งของในภาพและเพิ่มความละเอียดค่าน้ำหนัก ให้รู้สึกถึงวัตถุสิ่งของที่มีความ
นุ่ม ความแข็ง ความนูน ตื่น ลึก ระยะเวลาใกล้ ไกล

ภาพประกอบ 12 ขั้นตอนการลงรายละเอียดวัตถุต่าง ๆ
แสงเงา พื้นผิว สัญลักษณ์ ให้เกิดความสมจริงยิ่งขึ้น

ภาพประกอบ 13 ขั้นตอนการเก็บรายละเอียดของวัตถุสิ่งของในภาพให้ดูสมจริงมากที่สุด

ภาพประกอบ 14 ภาพผลงานเสร็จสมบูรณ์

บทที่ 4

ผลงานสร้างสรรค์

วิทยานิพนธ์การสร้างสรรค์ เรื่อง ในความระลึกถึง ผู้สร้างสรรค์ได้ดำเนินการตามกระบวนการสร้างสรรค์ตามลำดับ จนเสร็จสิ้นกระบวนการ จากนั้นนำมาสู่การวิเคราะห์ผลงานและเขียนเอกสารประกอบการสร้างสรรค์ เพื่อนำเสนอผลงานสร้างสรรค์แบบพรรณนาวิเคราะห์ มีภาพประกอบเพื่อให้เห็นถึงสัมฤทธิ์ผลของการสร้างสรรค์ ดังนี้

1. ผลงานสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์
2. ผลงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์

ผลงานสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์

เป็นการนำเสนอภาพผลงานชุดเสนอหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 5 ชิ้น โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ ดังนี้

1. แนวคิด

การใช้ชีวิตท่ามกลางความเจ็บสงบและห่างไกลจากบ้าน ทำให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจถึงความสำคัญของความผูกพันในครอบครัว ความทรงจำในวัยเด็ก และการได้อยู่กับตัวเอง เพื่อทบทวน พัฒนาการณ์ ความคิด และการตัดสินใจในชีวิต ความเจ็บสงบจึงกลายเป็นพื้นที่แห่งการเยียวยาจิตใจ ทำให้เกิดพลังภายในที่เข้มแข็ง พร้อมเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงและความเร่งรีบของโลกภายนอกอย่างมีสติและสมดุลในชีวิต

2. รูปแบบ

งานจิตรกรรม 2 มิติ เทคนิคสีน้ำมันบนผ้าใบ ใช้รูปทรงวัตถุสิ่งของทั่วไปที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ใช้การจัดองค์ประกอบแบบสมมาตรลักษณะซ้ำๆ ไม่เท่ากัน แต่สมดุลด้วยวัตถุน้ำหนักหรือความรู้สึก

3. การสื่อความหมาย

ผลงานสร้างสรรค์นี้ต้องการสื่อสารถึง "ความสงบเรียบง่ายที่เข้าถึงได้ในชีวิตประจำวัน" ไม่ใช่สิ่งที่ต้องไขว่คว้าจากที่ไกล แต่เป็นสิ่งที่อยู่รอบตัวเรา เพียงแค่เราหยุดคิดทบทวน และเปิดใจรับรู้ ภาพห้องธรรมดาพร้อมวัตถุในชีวิตประจำวันจึงเป็นสื่อกลางบอกเล่าแนวคิดนี้ในภาพยังสื่อถึงความผูกพันในครอบครัวผ่านวัตถุสิ่งของเหมือนตัวแทนของคนในครอบครัว ผลงานนี้

ถ่ายทอดความสงบ ความเรียบง่าย และความหมายของความสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน พร้อมเชิญชวนให้ผู้ชมกลับมาทบทวนตนเองและเห็นคุณค่าของสิ่งเล็ก ๆ ที่อยู่รอบตัว

ภาพประกอบ 15 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1
ชื่อผลงาน พื้นที่ของความเรียบง่าย
ขนาด 120x160 เซนติเมตร
เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ ปี 2567

พูนุ์ ปณฺ ทิโต ชีเว

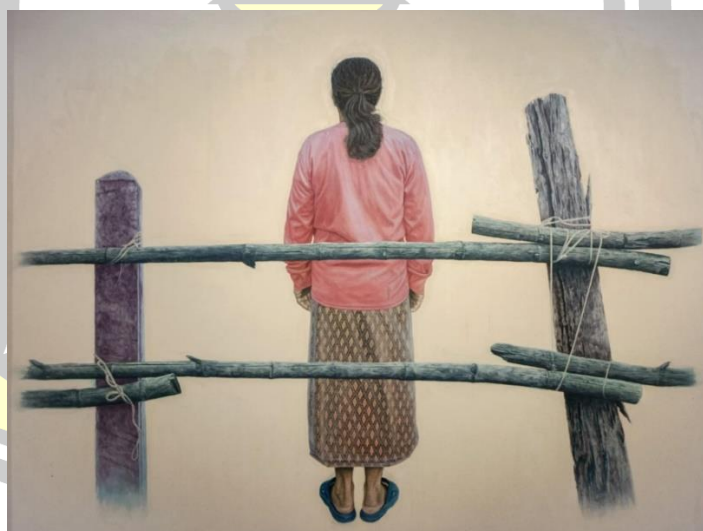
ภาพประกอบ 16 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2
ชื่อผลงาน พื้นที่ของความเงียบสงบ
ขนาด 90x150 เซนติเมตร
เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ ปี 2567

ภาพประกอบ 17 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3
ชื่อผลงาน พื้นที่ของความเงียบสงบ
ขนาด 150x190 เซนติเมตร
เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ ปี 2567

ภาพประกอบ 18 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4
ชื่อผลงาน ในความระลึกถึง
ขนาด 140x200 เซนติเมตร
เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ ปี 2567

ภาพประกอบ 19 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5
ชื่อผลงาน ในความระลึกถึง
ขนาด 180x240 เซนติเมตร
เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ ปี 2567

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ได้แสดงถึงเรื่องราวของข้าวของเครื่องใช้ พื้นที่ที่สามารถเชื่อมโยงกับบุคคลอื่นได้ สิ่งของต่าง ๆ ที่มีคนเคยให้ไว้ มนุษย์กับสิ่งของและพื้นที่ที่มีความสัมพันธ์ต่อกัน สิ่งของแต่ละอย่างมีเรื่องราวความเป็นมาของตัวเอง อาจเชื่อมโยงกับผู้คนที่เคยใช้ ตัวสิ่งของนั้นสามารถเป็นเหมือนของแทนใจและเชื่อมโยงกับบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับตัวเองนั้นทำให้เกิดคุณค่าทางใจ

หลังจากกระยะทำงานก่อนวิทยานิพนธ์ ผู้สร้างสรรค์เริ่มมีแนวทางในการสร้างสรรค์ที่ชัดเจนยิ่งขึ้น กล่าวคือ นำปัญหาต่าง ๆ ในงานก่อนวิทยานิพนธ์มาพัฒนา เช่น การเสริมข้อมูลและในแง่แนวคิด เพื่อนำมาสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ในขั้นต่อไป

ผลงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์

ผลงานในช่วงวิทยานิพนธ์นี้ผู้สร้างสรรค์พยายามคิดทบทวนข้อมูลเพื่อให้ประเด็นที่นำมาสร้างสรรค์นั้นชัดเจนที่สุด รวมถึงกระบวนการทำงานเพื่อให้สอดคล้องกับเรื่องราว ตามไปด้วยการทำงานในช่วงระยะที่ผ่านมาถือเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาผลงาน ในระยะนี้ ได้นำปัญหาต่าง ๆ ที่ผ่านมานำมาพัฒนา เช่น การหาข้อมูลที่มีส่วนในแนวเรื่องมากที่สุด เสริมในการพัฒนาผลงาน ทั้งในแง่ข้อมูลที่เป็นเอกสารที่มีส่วนในการพัฒนาแนวคิด นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นการสร้างให้ผลงานมีความสมบูรณ์มากที่สุด

ผู้สร้างสรรค์มุ่งประเด็นไปที่สิ่งของเครื่องใช้กับมนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กัน วัตถุประสงค์เชื่อมโยงกับวิถีชีวิต คุณค่าของสิ่งของ พื้นที่ที่มีความเกี่ยวเนื่องกับประสบการณ์ชีวิต ภาพจำที่ดีทำให้เกิดคุณค่าทางจิตใจ

ผลงานชุดนี้นำเสนอเนื้อหา ทั้งทางรูปแบบและแนวความคิด ซึ่งแสดงอย่างตรงไปตรงมากกว่าผลงานที่ผ่านมา นำรูปทรงของข้าวของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันและสภาพแวดล้อมสถานที่ในความทรงจำของผู้สร้างสรรค์

1. ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1

1.1 แนวคิด

ผู้สร้างสรรค์นำเสนอสิ่งของในชีวิตประจำวันที่มีความสัมพันธ์ร่วมกัน ด้วยปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปทั้งวิถีชีวิตของคนการพัฒนาของวัตถุ ทำให้การใช้ชีวิตได้เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา หวนให้นึกถึงสิ่งของในอดีตที่มีความผูกพัน ปัจจุบันมีการตีความที่หลากหลายมากยิ่งขึ้นตามยุคสมัยมีการเปลี่ยนแปลงไปตามวัฒนธรรมค่านิยมรูปแบบของวิถีชีวิตและสิ่งของอาจมีสถานะแตกต่างจากเดิม

1.2 รูปแบบ

งานจิตรกรรม เทคนิคสีน้ำมันบนผ้าใบ รูปแบบเหมือนจริง ใช้การจัดองค์ประกอบแบบอสมมาตรลักษณะซ้ายขวาไม่เท่ากัน แต่สมดุลด้วยวัตถุ น้ำหนักหรือความรู้สึก ทิศนธาตุ เส้น สี

1.3 การสื่อความหมาย

สิ่งของที่เรเคยใช้หรือมีความสัมพันธ์มีภาพจำ เมื่อเราได้สิ่งของนั้นอีกครั้งทำให้รู้สึกที่สามารถสื่อสารกับ คน สัตว์ พื้นที่ ความรู้สึก ไม่มีทางที่จะนึกถึงได้ชัดเจนหากไม่ได้เห็นสิ่งของนั้น สิ่งของเป็นเหมือนตัวกักเก็บอารมณ์ความรู้สึกจากอดีตสู่ปัจจุบัน

ภาพประกอบ 20 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1

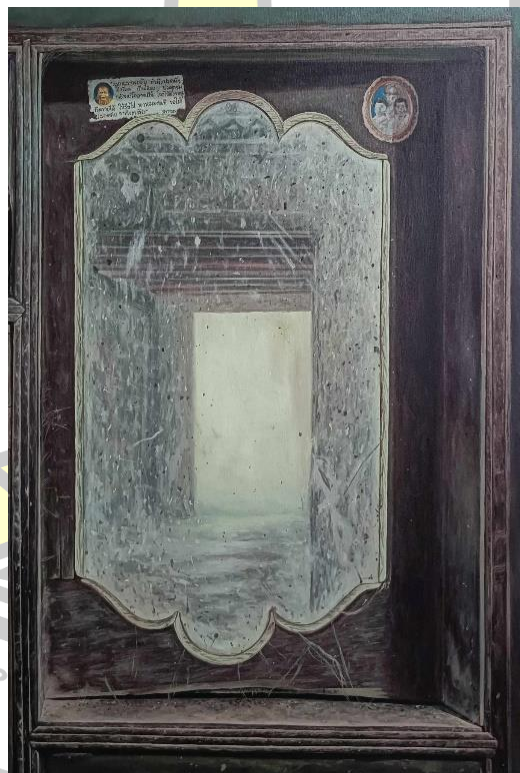
ชื่อผลงาน ในความระลึกถึง

ขนาด 200x300เซนติเมตร

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ ปี 2568

ภาพประกอบ 21 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1 (รายละเอียด)

ภาพประกอบ 22 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1 (รายละเอียด)

2. ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2

2.1 แนวคิด

ประสบการณ์จริงที่ผ่านมา นึกถึงครั้งที่ปู่ย่าคนเฒ่าคนแก่พาเราไปใช้ชีวิตและ
หอบพาเราไปด้วย การหาปูหาปลาหรือแม้กระทั่งงานรับจ้าง สิ่งของเป็นภาพสะท้อนประสบการณ์
ชีวิตความเป็นจริง ข้าวของเครื่องใช้เป็นสิ่งที่ทำให้ผู้สร้างสรรค์สามารถเชื่อมโยงกับ คน สัตว์ พื้นที่
ความรู้สึกต่าง ๆ ในภาพสื่อให้เห็นการใช้ชีวิตของคนในพื้นที่ชนบทชนชั้นกรรมาชีพ ซึ่งอยู่ในภาพจำ
ตั้งแต่เด็กจนมาถึงปัจจุบัน

2.2 รูปทรง/ แบบทางศิลปะ

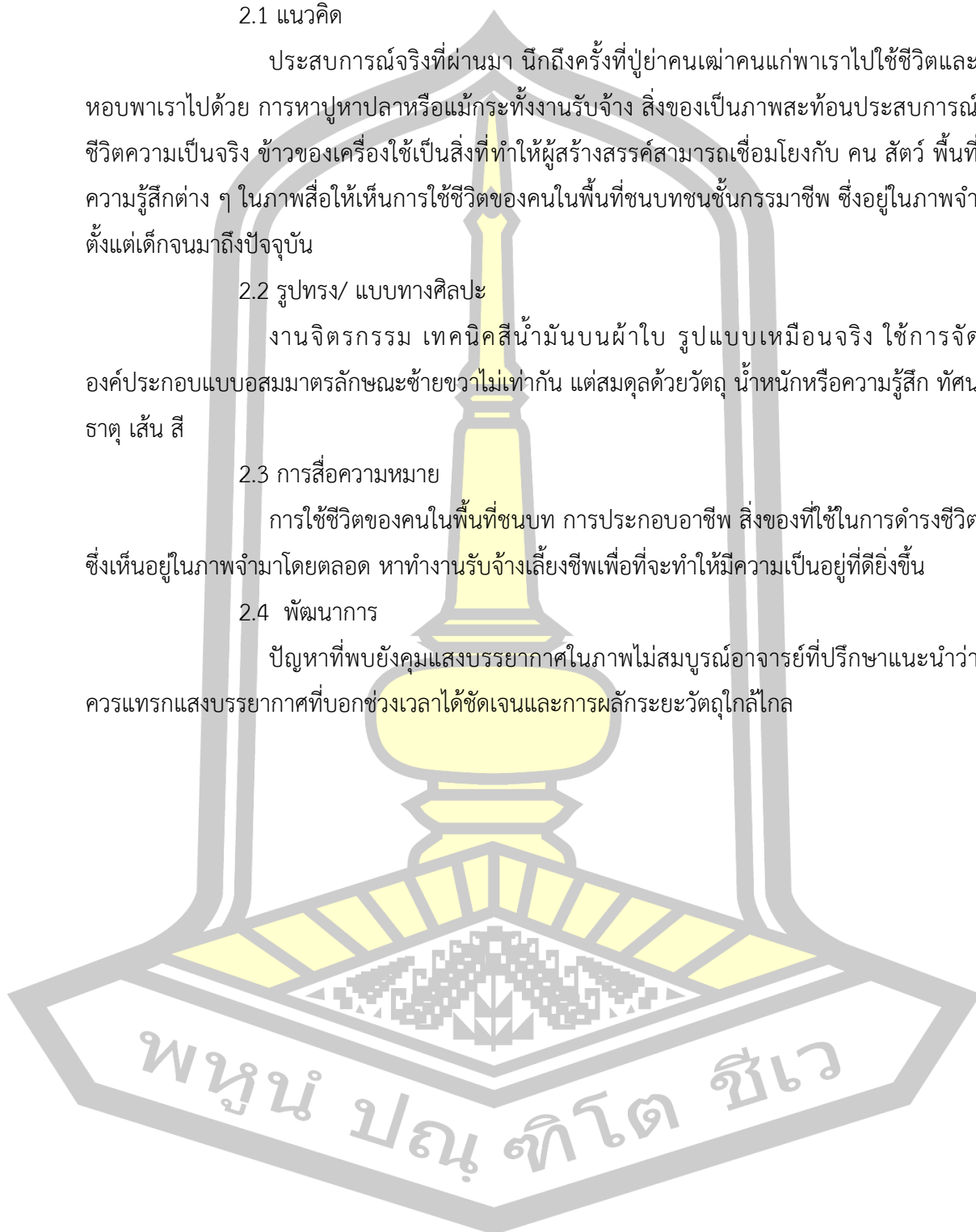
งานจิตรกรรม เทคนิคสีน้ำมันบนผ้าใบ รูปแบบเหมือนจริง ใช้การจัด
องค์ประกอบแบบอสมมาตรลักษณะซ้ายขวาไม่เท่ากัน แต่สมดุลด้วยวัตถุ น้ำหนักหรือความรู้สึก ทิศน
ธาตุ เส้น สี

2.3 การสื่อความหมาย

การใช้ชีวิตของคนในพื้นที่ชนบท การประกอบอาชีพ สิ่งของที่ใช้ในการดำรงชีวิต
ซึ่งเห็นอยู่ในภาพจำมาโดยตลอด หาทำงานรับจ้างเลี้ยงชีพเพื่อที่จะทำให้มีความเป็นอยู่ที่ดียิ่งขึ้น

2.4 พัฒนาการ

ปัญหาที่พบยังคงแสงบรรยากาศในภาพไม่สมบูรณ์อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำว่า
ควรแทรกแสงบรรยากาศที่บอกช่วงเวลาได้ชัดเจนและการผลักระยะวัตถุใกล้ไกล

ภาพประกอบ 23 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน ในความระลึกถึง

ขนาด 230x270 เซนติเมตร

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ ปี 2568

พูน ปณ ภัโต ชีเว

ภาพประกอบ 24 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2 (รายละเอียด)

ภาพประกอบ 25 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2 (รายละเอียด)

3. ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3

3.1 แนวคิด

เมื่อเราได้ใช้ชีวิตอยู่กับพื้นที่เป็นช่วงเวลานาน ๆ จะเกิดความรู้สึกผูกพันกับสถานที่นั้นเช่น บ้านที่อยู่อาศัย บ้านเป็นเหมือนสถานที่ที่รักใจ ผ่อนคลายให้หายเหนื่อย ยังทำให้นึกถึงเรื่องราวชีวิตที่เคยเกิดขึ้น ความรัก ความอบอุ่น ของครอบครัวที่เคยอาศัยอยู่ร่วมกัน

3.2 รูปทรง/ แบบทางศิลปะ

งานจิตรกรรม เทคนิคสีน้ำมันบนผ้าใบ รูปแบบเหมือนจริง ใช้การจัดองค์ประกอบแบบอสมมาตรลักษณะซ้ายขวาไม่เท่ากัน แต่สมดุลด้วยวัตถุ น้ำหนักหรือความรู้สึก ทศน ธาตุ เส้น สี

3.3 การสื่อความหมาย

นำเสนอพื้นที่ที่มีความผูกพัน สิ่งของเครื่องใช้ในงานจะสื่อให้เห็นถึงการดำเนินชีวิตกิจวัตรประจำวัน เป็นภาพจำเรื่องราวชีวิตและพื้นที่ที่มีความสัมพันธ์กับเรา ทำให้ระลึกถึงคุณค่าที่เคยใช้ชีวิตร่วมกัน

3.4 พัฒนาการ

ปัญหาในเรื่องของโครงสร้างให้สังเกตโครงสร้างเพิ่มเติมและเพิ่มรายละเอียดให้งานดูสมบูรณ์ให้มากยิ่งขึ้น

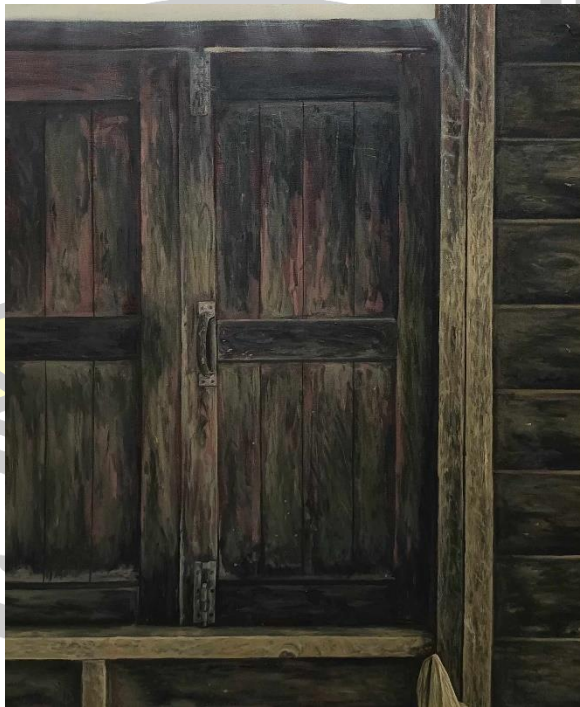

ภาพประกอบ 26 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3
ชื่อผลงาน ในความระลึกถึง
ขนาด 250x280 เซนติเมตร
เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ ปี 2568

พหุจน์ ปณฺ ทิโต ชีเว

ภาพประกอบ 27 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3 (รายละเอียด)

ภาพประกอบ 28 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3 (รายละเอียด)

4. ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4

4.1 แนวคิด

การทวนรำลึกถึง ความผูกพัน ความอบอุ่น ความคุ้นเคย เช่น หมอน ตุ๊กตา มุ้ง เหมือนเป็นสัญลักษณ์ของความคิดถึงอดีตในพื้นที่นั้น เป็นการสื่อถึงอารมณ์ความทรงจำ ความรู้สึกที่เกี่ยวข้องกับอดีต เป็นสื่อกลางในการช่วยถ่ายทอดแนวคิดและทำให้ผู้คนตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งของที่ปกติแล้วอาจต้องคำนึงถึงก่อนที่จะมองข้ามคุณค่าของสิ่งของเหล่านั้น

4.2 รูปทรง/ แบบทางศิลปะ

งานจิตรกรรม เทคนิคสีน้ำมันบนผ้าใบ รูปแบบเหมือนจริง ใช้การจัดองค์ประกอบแบบสมมาตรลักษณะซ้ายขวาไม่เท่ากัน แต่สมดุลด้วยวัตถุ น้ำหนักหรือความรู้สึก ทิศนธาตุ เส้น สี

4.3 การสื่อความหมาย

แม้ปัจจุบันสิ่งของเก่า ๆ อาจจะไม่หลงเหลือ แต่สิ่งของใหม่ ก็สามารถทำให้ระลึกถึงความรู้สึกเก่า ๆ ได้ หากพบเจอประสบการณ์คล้ายคลึงกับตัวผู้สร้างสรรค์ สิ่งของมีความสัมพันธ์และคุณค่ากับมนุษย์ในแง่ต่าง ๆ ทั้งด้านจิตใจและฟังก์ชันการใช้งาน ห้องนอนเป็นมุมมองที่เรียบง่าย ในภาพต้องการให้เห็นถึงความรู้สึกที่เรียบง่าย การโหยหาอดีต ความอบอุ่นในความทรงจำ

ภาพประกอบ 29 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4

ชื่อผลงาน ในความระลึกถึง

ขนาด 150x200 เซนติเมตร

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ ปี 2568

พูนัน ปณฺ ทิโต ชีเว

ภาพประกอบ 30 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4 (รายละเอียด)

ภาพประกอบ 31 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4 (รายละเอียด)

สรุป

ผลงานสร้างสรรค์ชุดนี้แสดงถึงการสะท้อนความทรงจำระหว่างวัตถุกับคน การใช้วัตถุที่มีความหมายทางอารมณ์มีความผูกพันในอดีตวัตถุที่มีความคุ้นเคยในชีวิตประจำวัน จักรยานมอเตอร์ไซค์ และเครื่องมือเกษตร บ่งบอกถึงวิถีชีวิตในชนบทที่เต็มไปด้วยความเป็นจริงที่เกี่ยวข้อง

สิ่งของที่เคยใช้ ความคุ้นเคยในบ้านเก่า ๆ ที่มีอารมณ์เจิบเหงา ความทรงจำที่ฝังอยู่ในวัตถุพื้นที่ที่มีความผูกพัน โดยมีรายละเอียดของสิ่งของในบ้าน เช่น กระเป๋า เสื้อผ้าเก่า ๆ การใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ เช่น ปฏิทินและสัญลักษณ์ทางศาสนา แสดงถึงความผูกพันกับประเพณีและวัฒนธรรมที่อยู่ในชีวิตประจำวัน การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามเวลา

การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมชุดนี้มีผลลัพธ์ที่สำคัญในหลายด้าน ทั้งในแง่ของแนวคิด อารมณ์ ความรู้สึกผ่านวัตถุและสถานที่ที่มีความเรียบง่ายของ โดยเน้นไปที่ วัตถุที่มีร่องรอย การใช้งาน ความเก่า ความทรุดโทรม และการถูกทิ้งร้างเหมือนรอการกลับมา

การใช้เทคนิคทางศิลปะ รูปแบบจิตรกรรมเหมือนจริง (Realism) ทำให้ผู้ชมรู้สึกถึงความสมจริงและสัมผัสได้ถึงกาลเวลาที่ผ่านไปเรื่องราวที่แฝงอยู่ในภาพ คุณค่าทางศิลปะและวัฒนธรรมเป็นผลงานที่ช่วย อนุรักษ์ภาพจำของสังคมชนบท และวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม แสดงให้เห็นถึง คุณค่าของวัตถุในเชิงความรู้สึกและประวัติศาสตร์สามารถเป็น สื่อกลางในการเล่าเรื่องและส่งต่อวัฒนธรรม ผู้ชมรุ่นใหม่

ผลงานจิตรกรรมชุดนี้สามารถถ่ายทอดอารมณ์และความทรงจำผ่านวัตถุในชีวิตประจำวันได้อย่างลึกซึ้ง โดยมีพลังในการสื่อสารความรู้สึก ความเปลี่ยนแปลงของกาลเวลา และการเชื่อมโยงระหว่างอดีตกับปัจจุบัน เป็นผลงานที่มีคุณค่าทางศิลปะ วัฒนธรรม และจิตวิญญาณ ซึ่งสามารถสร้างความประทับใจและแรงบันดาลใจให้กับผู้ชม

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วิทยานิพนธ์การสร้างสรรคผลงานเรื่อง ในความระลึกถึง มีจุดมุ่งหมายของการสร้างสรรคสรุปผลการสร้างสรรค การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของการสร้างสรรค
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

จุดมุ่งหมายของการสร้างสรรค

1. เพื่อศึกษา ความหมาย คุณค่า ความสำคัญ ปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์กับสิ่งของและพื้นที่
2. เพื่อสร้างสรรคผลงานทัศนศิลป์ ที่สื่อถึงภาพจำสิ่งของในวิถีชีวิตที่มีความผูกพัน

สรุปผล

วิทยานิพนธ์เรื่อง ในความระลึกถึง สามารถสรุปผลการศึกษาและการสร้างสรรคได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้สร้างสรรคได้นำเสนอเรื่อง ความสัมพันธ์ของสิ่งของ พื้นที่กับคน ประสบการณ์ชีวิต กาลเวลาภาพจำวิถีชีวิต ความผูกพันของคนกับสถานที่และสิ่งของ ซึ่งมีความหมายทางจิตใจและประวัติศาสตร์ส่วนตัวของผู้สร้างสรรค สิ่งของเป็นเหมือนตัวแทนของอดีต ปัจจุบันและอนาคต

2. ผลการสร้างสรรค

ผู้สร้างสรรคได้แนวคิดประเด็นในการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งของกับมนุษย์สิ่งของมีความเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของมนุษย์ ที่มีคุณค่าทางจิตใจผ่านประสบการณ์ความทรงจำ การเลือกนำเสนอข้าวของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันสภาพแวดล้อมที่คุ้นเคย สะท้อนถึงเรื่องราวและความผูกพันของผู้สร้างสรรค การใช้ข้อมูลเอกสารในการพัฒนาแนวคิดที่เกี่ยวข้องช่วยเสริมให้การสร้างสรรคมีความสมบูรณ์มากขึ้น องค์ประกอบของผลงานได้รับการพัฒนาให้สื่อความหมายอย่างตรงไปตรงมาและให้ความสำคัญกับรายละเอียดที่ช่วยสร้างอารมณ์และความรู้สึกแก่ผู้ชมผ่านผลงานจิตรกรรม 2 มิติ จำนวน 4 ชิ้น

ผู้สร้างสรรค์มุ่งเน้นการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งของ พื้นที่กับความทรงจำของมนุษย์ ผ่านการศึกษาข้อมูล และกระบวนการสร้างสรรค์ที่ปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผลงานสมบูรณ์ที่สุด เพื่อให้แนวคิดชัดเจน โดยเน้นความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งของกับมนุษย์ สิ่งของจึงสะท้อนคุณค่าทางจิตใจ และประสบการณ์ชีวิตของผู้สร้างสรรค์ผ่านการนำเสนอรูปทรงของข้างของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน และสถานที่ที่มีความหมาย

ประสบการณ์ของผู้สร้างสรรค์ในการใช้ชีวิตใกล้บ้านทำให้เกิดความคิดถึงและตระหนักถึงความสำคัญของครอบครัว ผู้สร้างสรรค์พบว่าสิ่งของที่ได้รับจากครอบครัวเป็นสัญลักษณ์ของความรัก ความห่วงใย และความผูกพัน ทำให้ย้อนคิดถึงอดีตที่เคยอยู่ร่วมกับครอบครัวแม้โครงสร้างครอบครัวและบทบาทของแต่ละคนจะเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา จึงนำแรงบันดาลใจนี้มาถ่ายทอดผ่านผลงานที่สะท้อนความเป็นจริงของชีวิตแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมรูปแบบเหมือนจริง ผลงานวิทยานิพนธ์นี้เน้นการพัฒนาผ่านการทบทวนข้อมูลแก้ไขปัญหาและได้คำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้แนวคิดชัดเจนยิ่งขึ้น สื่อถึงภาพจำผ่านสิ่งของสถานที่ที่มีปฏิสัมพันธ์กับมนุษย์ สิ่งของสามารถทำให้ผู้คนได้เชื่อมโยงกับอดีตผ่านสิ่งที่เคยมีความสัมพันธ์หรือมีประสบการณ์ร่วม

อภิปรายผล

การสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์เรื่อง ในความระลึกถึง จากข้อสรุปผลการสร้างสรรค์ ผู้สร้างสรรค์นำมาอภิปรายผลตามประเด็นดังต่อไปนี้

1. ผลการสร้างสรรค์ ผลงานชุดนี้มีความชัดเจนเชิงแนวความคิดว่าผลงานที่ผ่านมาโดยมุ่งเน้นนำเสนอรูปทรงของสิ่งของเครื่องใช้ที่สัมพันธ์กับชีวิตสถานที่ความทรงจำ ผลงานแสดงให้เห็นว่าวัตถุสิ่งของสามารถเป็นตัวแทนของภาพจำและอารมณ์ของมนุษย์ เชิงศิลปะผลงานชุดนี้อาจมีความใกล้เคียงกับแนวคิดของศิลปะเชิงสัญลักษณ์หรือศิลปะเชิงแนวคิด ที่ใช้วัตถุเป็นตัวแทนเรื่องราว ความหมาย

- แบบอย่างของงานศิลปะ (Styles of Art) มีความเชื่อมโยงกับศิลปะแนวเหมือนจริง และศิลปะที่สะท้อนวิถีชีวิตชาวบ้าน (Folk Art) ซึ่งสามารถเห็นได้ทั้งในศิลปะตะวันตก เช่น งานของ Jean-Francois Millet และ Gustave Courbet รวมถึงศิลปะไทยร่วมสมัยที่เน้นความเป็นชนบทและวัฒนธรรมพื้นบ้าน

- การใช้ทัศนธาตุ และการจัดองค์ประกอบศิลป์ ใช้เส้น รูปทรง พื้นผิว สี แสงเงาให้ดูสมจริง ใช้ความสมดุลแบบอสมมาตร แต่ละภาพมีจุดดึงดูดสายตา จังหวะการวางวัตถุ ความกลมกลืนในการใช้โทนสีและความเป็นเอกภาพทำให้ดูเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

- การสื่อความหมายและสาระในผลงานชุดนี้สะท้อนถึงการดำรงชีวิตของผู้คนในชนบท ผ่านสิ่งของเครื่องใช้ สถานที่ที่เป็นส่วนหนึ่งของความทรงจำและอารมณ์ ความหมายในงานเกี่ยวข้องกับความรู้สึกของมนุษย์กับสิ่งของที่ใช้ เป็นตัวแทนของอดีตและกระตุ้นความทรงจำ อารมณ์ให้เราตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งของที่เราอาจเคยมองข้ามในชีวิตประจำวันสอดคล้องกับแนวคิดมานุษยวิทยา วัตถุไม่ใช่แค่วัตถุธรรมดา แต่ยังเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมประวัติศาสตร์ชุมชน และแนวคิด ศิลปะ Still Life ที่สะท้อนคุณค่าและความหมายของสิ่งของในชีวิตประจำวัน

- การเร้าอารมณ์ความรู้สึก (Emotional) ใช้วัตถุที่มีความหมายสัญลักษณ์ทำให้ผู้ชมรู้สึกถึง ความคิดถึง ความอบอุ่น ความเจ็บปวดสอดคล้องกับ ทฤษฎีความทรงจำ (Memory Theory)

Halbwachs กล่าวว่าความทรงจำของเราไม่ได้อยู่ตามลำพัง แต่รับอิทธิพลจากสังคมรอบตัว

- คุณค่าของผลงานด้านอารมณ์ ด้านวัฒนธรรม ด้านศิลปะสอดคล้องกับหลักการงานศิลปะกระตุ้นอารมณ์ของผู้ชม โดยเฉพาะความรู้สึกโหยหาอดีต

2. ข้อค้นพบ/ความรู้ใหม่

- ข้อค้นพบแนวคิดเรื่องรากเหง้าและอัตลักษณ์ของคนชนบท ความทรงจำและความเปลี่ยนแปลงของชีวิตชนบทผ่านมุมมองของการเวลาและอารมณ์ที่ลึกซึ้ง รูปแบบสไตล์ Realistic ศิลปะเหมือนจริง ถ่ายทอดรายละเอียดแสงเงา ทำให้ภาพดูสมจริงเหมือนภาพถ่ายแต่แฝงไปด้วยอารมณ์ความรู้สึก ความเป็นต้นแบบของผลงานได้รับอิทธิพลจาก ศิลปะ Realistic และ Symbolism

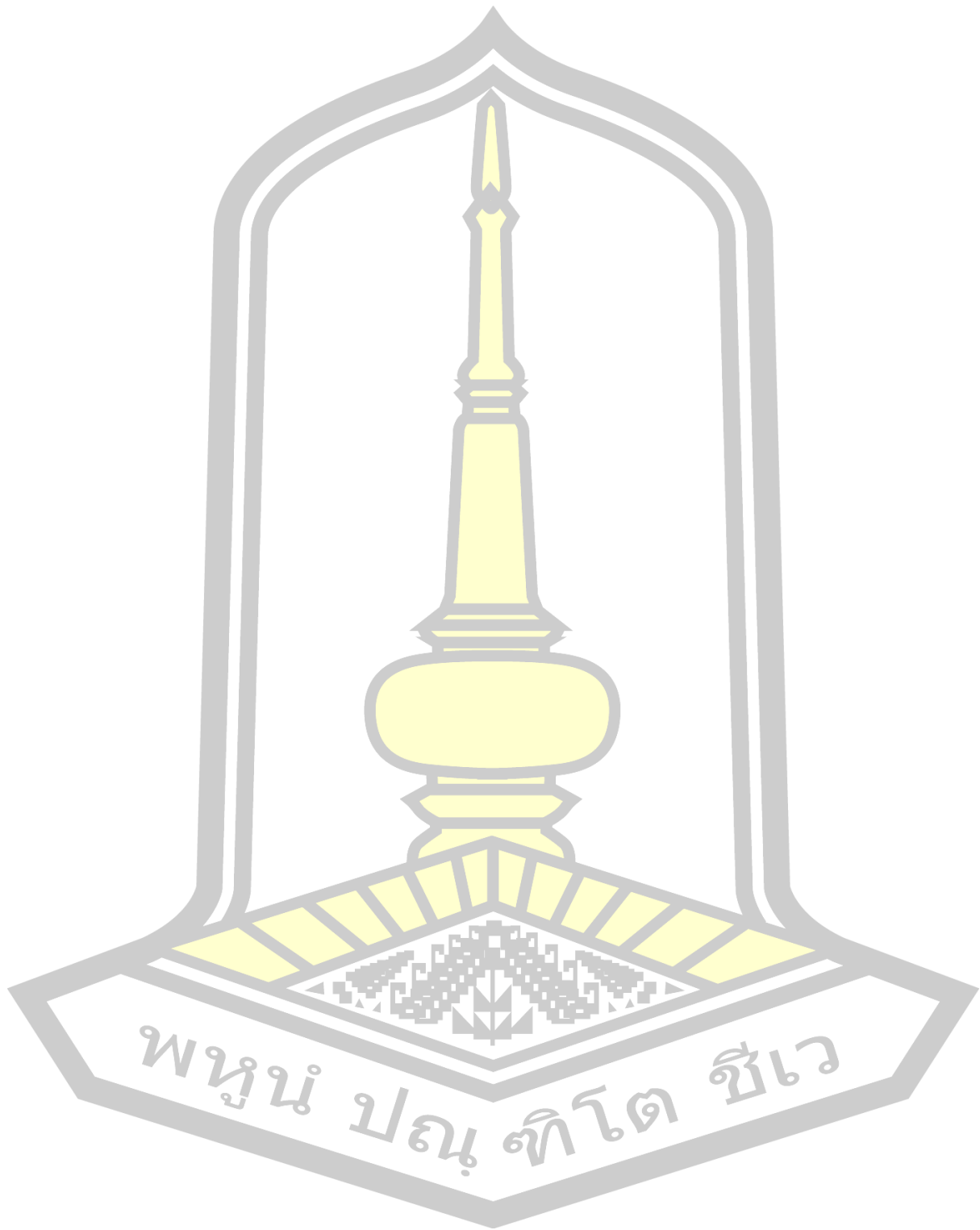
3. บทวิเคราะห์ผลกระทบต่อสังคม ถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการศึกษาผลงานสามารถกระตุ้นความทรงจำอารมณ์ของผู้ชมได้ โดยเฉพาะผู้ที่ที่มีประสบการณ์คล้ายคลึงกับผู้สร้างสรรค์ ผลงานเป็นสื่อให้ช่วยส่งต่อแนวคิดและวิทยานพนี้สามารถใช้เป็นกรณีศึกษาสำหรับนักศึกษาศิลปะในการใช้ข้อมูลวิชาการมาสนับสนุนแนวคิดทางศิลปะ

ข้อเสนอแนะ

การสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชุดนี้ ผู้สร้างสรรค์มีข้อเสนอแนะแก่ผู้ที่สนใจในการสร้างสรรค์รูปแบบเดียวกันหรือใกล้เคียง ประเด็นที่ควรพัฒนาต่อ ได้แก่ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งของ พื้นที่กับอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมในบริบทที่หลากหลาย สำรวจการใช้สื่อใหม่ในการสื่อความหมาย แนวทางการแก้ปัญหาปรับปรุงการนำเสนอ ทำให้งานเข้าถึงผู้ชมได้กว้างขึ้น เช่น นิทรรศการที่มีปฏิสัมพันธ์ ใช้เทคนิคศิลปะที่กระตุ้นอารมณ์ เช่น การใช้แสง สี และองค์ประกอบที่สร้างความรู้สึกละและพัฒนาจากความคิดเห็นของผู้ชม นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงเพื่อให้การสื่อสารแนวคิดชัดเจนขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

Jopie Huisman Museum. (2568). *ความงามที่ซ่อนอยู่ในสิ่งของ*.

<https://www.jopiehuismanmuseum.nl/over-jopie>

กรมกิจการเด็กและเยาวชน. (2565). *ความหมายสถาบันครอบครัว*.

<https://www.dcy.go.th/office/province/chiangmaishelter/content>

กาญจนา แก้วเทพ. (2552). *ทฤษฎีสัญศาสตร์ (Semiotics)*. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กัจจกร สุนพงษ์ศรี. (2556). *ทฤษฎีและแนวคิดทางศิลปะ*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ชลุต นิมเสมอ. (2544). *องค์ประกอบของศิลปะ*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ชัยรัตน์ แสงทอง. (2556). *สามัญธรรมดากับคุณค่าอันสูงสุด*. ArtBangkok.Com.

<https://www.artbangkok.com/?p=16053>

นรากร สิทธิเทศ. (2552). *จินตภาพแห่งโลกภายใน*.

<https://sure.su.ac.th/xmlui/handle/123456789/5124>

บุญย์ นิลเกษ. (2523). *สุนทรียศาสตร์เบื้องต้น*. โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ลักษณะวัต ปาละรัตน์. (2551). *ปรัชญาศิลปะ*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วนิดา ขำเขียว. (2543a). *ปรัชญาศิลปะ*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วนิดา ขำเขียว. (2543b). *สุนทรียศาสตร์กับการศึกษา*. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิชัย ศรีษะเกษ, ยุภาพร ยุภาศ, แ. โ. (2565). *ความสัมพันธ์ของมนุษย์ในยุคสมัยของ ความพลิกผัน*.

วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์, 7(3), 174–188. [https://so06.tci-](https://so06.tci-thaijo.org/index.php/mcjou/article/view/26076)

[thaijo.org/index.php/mcjou/article/view/26076](https://so06.tci-thaijo.org/index.php/mcjou/article/view/26076)

พูนุ ปณ ทิโต ชีเว

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	คมกฤษ ไวยธนทร์
วันเกิด	27 มกราคม 2543
สถานที่เกิด	จังหวัดสระบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	19/3 บ้านท่ากระเสริม ตำบลเสื่อ อำเภอเขียงยืน จังหวัดมหาสารคาม รหัสไปรษณีย์ 44160
ประวัติการศึกษา	พ.ศ.2565 หลักสูตรศิลปบัณฑิต(ศล.บ.) ศิลปกรรมศาสตร์ (ทัศนศิลป์) คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พ.ศ.2568 หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (ศป.ม.) สาขาวิชา ทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์และวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูนัน ปณฺ ทิโต ชีเว